

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BUDAKESZI
NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS
ISKOLA
DEUTSCHE NATIONALITÄTENSCHULE
WUDIGESS

Cím: 2092 Budakeszi, Knáb J. u. 60.

OM azonosító: 203426

Fenntartó: Budakeszi Város Német Önkormányzata

Hatályos:

2026.09.01.

„A gyermekeknek két dolgot kell adnunk: gyökereket és szárnyakat.” J. W. Goethe

„Zwei Dinge sollen Kinder von ihren Eltern bekommen, Wurzeln und Flügel.” J. W. Goethe

Tartalomjegyzék

I.	Bevezetés	7
1.	Törvényi háttér	7
II.	Iskolánkról.....	8
1.	Budakeszi németiség rövid története.....	8
2.	A budakeszi oktatás mérföldkövei: az első iskolák és óvodák.....	8
3.	A nemzetiségi német nyelvoktatás létjogosultsága napjainkban.....	10
III.	Iskolánk jövőképe, küldetésnyilatkozata	11
1.	Jövőkép	11
2.	Küldetésnyilatkozat	11
IV.	Az iskola nevelési programja	14
1.	A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	14
1.1.	A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei és értékei	14
1.2.	A nevelő-oktató munka pedagógiai céljai, feladatai	15
1.2.3.	A nevelő-oktató munkánk pedagógiai eszközei, eljárásai	17
2.	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	20
3.	Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink	22
3.1.	Az egészségfejlesztés iskolai feladatai	23
	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	23
4.	A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	25
4.1.	A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok	26
4.2.	Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai.....	27
4.3.	A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai.....	27
4.4.	A tanórán kívüli és szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai	28
4.5.	Iskolánk hagyományrendszere, a szervezeti kultúra elemei.....	28
4.6.	A tanév rendjéhez kapcsolódó hagyományaink:.....	28
4.7.	Az iskolai közösségünk összetartozásának szervezeti szimbólumai:	29
5.	A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai.....	29
5.1.	Az osztályfőnök feladatai és hatásköre	30
6.	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	32
6.1.	Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók segítése	32
6.2.	A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel (BTMN) küzdők megsegítése.....	34

6.3. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	35
6.4. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózásának megsegítése	36
6.5. A gyermek- és ifjúságvédelemi feladatok ellátása, a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	37
Iskolapszichológus	39
7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje	41
8. Kapcsolattartás a tanulókkal, a szülőkkel, az iskola partnereivel	43
8.1. A tanulók közösséget érintő kapcsolattartás formái.....	43
8.2. A szülők közösséget érintő együttműködés formái	43
8.3. Az iskola partnereit érintő együttműködés formái	45
V. Az intézménybe történő felvétel és átvétel – Nkt. keretei közötti – helyi szabályai	47
1. A felvétel és átvétel általános szabályai.....	47
2. A felvételi eljárás különös szabályai.....	49
3. A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei.....	50
4. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai.....	50
5. A tanulmányok alatti vizsgák fajtái és vizsgarészei.....	51
5.1. A tanulmányok alatti vizsgák részei.....	52
5.2. A vizsgák követelményei évfolyamonként és tantárgyanként	54
5.3. Az értékelés rendje.....	54
VI. Iskolánk német nemzetiségi nevelési programja.....	56
1. Az iskolánkban folyó német nemzetiségi nevelés-oktatás alapelvei	56
2. A német nemzetiségi nevelés-oktatás tartalma és formái.....	57
3. A német nemzetiségi nevelés-oktatás céljai és feladatai	58
4. A német nemzetiségi nevelés-oktatás eszközei	60
5. DSD I nyelvvizsga, mint nyelvi kimenet	60
6. Nemzetiségi hagyományok ápolása iskolánkban	61
7. Az iskola német nemzetiségi külső kapcsolatai	61
VII. Az iskola helyi tanterve	63
1. A választott kerettanterv megnevezése	63
Az iskola a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozókra épülő helyi tanterv alapján végzi a nevelő-oktató munkát:.....	
- Nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei.....	63
2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei....	66

3.	A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	68
3.1.	Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	68
3.2.	A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	69
3.3.	Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	70
3.4.	Az 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	71
4.	Mindennapos testnevelés, a tanulók fizikai állapotának, edzettségének mérése	71
5.	A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai.....	73
5.1.	Kötelezően választandó tantárgyak	73
5.2.	Egyéb választható tanórán kívüli foglalkozások.....	73
5.3.	A pedagógusválasztás helyi rendje	73
6.	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	74
7.	Az iskolai beszámoltatás követelményei és formái	75
8.	Elvárások a pedagógussal szemben:	77
9.	Értékelés pedagógiai szakaszokhoz rendelt:	78
	Írásbeli feladatok formái, értékelése	78
•	esetleges egyéb tanulási nehézségei miatt nem tudott számot adni a tudásáról vagy eredménytelen, minimumszint alatti volt a tanuló teljesítménye. A pótlásra vonatkozó lehetőségről minden tanulót tájékoztatni kell.....	80
	Szóbeli feladatok formái, értékelése	80
	Gyakorlati feladatok formái, értékelése.....	80
10.	Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	81
11.	A tanulók magatartásának, szorgalmának, jutalmazásának és elmarasztalásának értékelési elvei.....	83
	A magatartás értékelésének elvei.....	83
	A szorgalomjegyek megállapításának elvei.....	85
12.	A jutalmazás, elmarasztalás, fegyelmezés elvei.....	87
13.	Fegyelmezés, elmarasztalás:	88
14.	Az oktatásszervezés intézményi eljárásai	90
14.1.	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	90
14.2.	Oktatásszervezés elvei alsó tagozaton	91
14.3.	Oktatásszervezés elvei felső tagozaton	91
14.4.	IKT alapú tanítás-tanulásszervezés elvei iskolánkban.....	92
15.	Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei, programja	93

Az iskola egészségnevelési elvei, feladatai	93
16. Az iskola környezeti nevelési elvei, feladatai.....	95
17. Erdei iskolai programunk	97
VIII. A Pedagógiai Program elfogadására és jóváhagyására vonatkozó záradékok	99
IX. Megismerési nyilatkozat.....	100

I. Bevezetés

1. Törvényi háttér

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény
- a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet
- a nevelési-oktatási intézményekben a tiltott és a használatában korlátozott tárgyak köréről, valamint a tárgyakra vonatkozó eljárásrend részletes szabályairól szóló 245/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelet
- a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet
- 229/2012. Korm.r (Nkt. Vhr.)
- 110/2012. Korm.r. NAT

II. Iskolánkról

1. Budakeszi németiség rövid története

A 150 éves török uralom településünket az évszázadok óta itt élő lakosság elhurcolása, elbujdosása, elhalálózása miatt szinte teljesen elnéptelenítette. A lakosság pótlására a terület birtokosa, Zichy Péter gróf, a földjeinek munkaerő pótlása érdekében német telepeseket hívott be az 1700-as évek környékén, benépesítve az akkor még Alkesziből és Felkesziből álló falut. Budakeszit 1739-ben súlyos pestisjárvány érte el, mikor is a lakosság száma jelentősen megcsappant. Ekkor ismét német telepések érkeztek Budakeszire. A betelepített németek magukkal hozták nyelvüket, vallásukat, szokásaikat, ünnepeiket, szaktudásukat. Ezek a betelepített emberek megtartva gyökereiket, hűséges magyarokká váltak az évszázadok során.

2. A budakeszi oktatás mérföldkövei: az első iskolák és óvodák

Budakeszi lakossága szinte a nagyobb városokkal egy időben alapított iskolát és óvodát. Mai ismereteink szerint az oktatás az első állami (királyi) tanügyi rendelet, az 1777. Ratio Educationis rendelkezéseinek bevezetésénél jóval korábban, már 1715-től folyt, akkor még német nyelven. A „ludi magister” a biberachi származású Kaspar Raittenbauer volt. Az egyház által szervezett iskolai tanítás, melynek helye ismeretlen volt, 12-14 évig működött. A település első ismert iskoláját – az ún. „Bagolyvárt” - a XVIII. század végén, 1787-ben építették a római katolikus templom „tőszomszédságában”. Mai formájában 1804-ben újjátették fel (a mai Szt. László Ház). Itt működött a környék és talán Magyarország legrégebbi sváb iskolája, amely jelenlegi ismereteink szerint már az 1790-es évek elején fogadta a település gyermekeit.

1880-ban létesült a település első óvodája, melyet az Isteni Megváltó Leányai női szerzetesrend működtetett. Ők gondoskodtak a kisebb gyermekeknek értelmi, érzelmi, erkölcsi és testi neveléséről, mivel egyre több szülő igényelte gyermeke felügyeletét, taníttatását. A gyermekek létszámának folyamatos növekedése miatt 1888-ban az akkori plébános a leányok iskolai tanítását is a szerzetes nővérekre bízta, így „kettévált” a fiúk és leányok iskolai nevelése-oktatása. 1908-ban építették fel az egykori tanácsháza melletti polgári iskolaépületet, amely az 1902-ben fiúiskolaként államosított korábbi („Bagolyvár”) kántoriskolának adott helyet. Az ún. Zárda Iskola neobarokk épülete Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök közbenjárásával 1926-1930-ig épült, amely a tanító apácarend otthona lett, s ahol hét nővér tanított. A tanító apácarend egészen 1950-ig, a szerzetesrendek feloszlásáig folytatta katolikus szellemiségű

nevelő, oktató munkáját. Hosszú évtizedek után ezt az iskolahagyományt folytatja a településünkön 1991-ben alapított Prohászka Ottokár Katolikus Gimnázium.¹

A település két elemi iskolájában, az 1868-as Eötvös-féle népiskolai törvény szellemisége és előírásai értelmében már a századforduló előtt, 1889-ben áttértek a magyar oktatási nyelvre. Ugyanakkor szintén e törvény rendelkezése kimondta, hogy „minden gyermeket anyanyelvén tanítsanak a népiskolában”², így a két világháború között is mindkét iskola – híven az itt élők nemzetiségi gyökereihez és más, főváros környéki német településhez hasonlóan – döntően a nyelvvoktató, C típus szerint működött. Az elemi iskolai oktatásban értékteremtő munkájukért ki kell emelni Krantz János (1739-1779), Linnert János (1779-1810), Linnert Antal (1810-1823), Knirsch József (1823-1869), Linnert György (1869-1884), és Edelmann Rezső (1884-1922) tanítókat és Harbich Pál, Eschenbach János és Hefner Pál segédtanítókat. Az intézményesített oktatás színvonalát tükrözte, hogy a Klebelsberg-korszakban a településen az analfabéták aránya kb. 1/3-a volt az országos aránynak.

Annak ellenére, hogy az oktatásban a magyar lett az elfogadott nyelv, a családokban, a falu közösségében továbbra is a sváb nyelv (budakeszi sváb dialektus) volt a használatos, mely ma már csak az idősebb generáció köznyelvében fordul elő.

A nyolcosztályos általános iskolai oktatás 1948-ban, az államosítás után jött létre, a Budakeszi 1. Sz. Általános Iskola intézményi keretei között, mely az 1960-as évek közepétől gimnáziumi képzéssel bővült. Az iskola 1980-tól működik ismét önálló általános iskolaként. Ennek az intézménynek a fejlődésében helyet kaptak olyan speciális irányzatok is, mint az 1960-as évek végén felmenő rendszerben bevezetett ének-zene és testnevelés tagozat, vagy a nem integrált gyógypedagógiai fejlesztő tagozat. Az általános iskolában az 1960-as évek végétől működő nemzetiségi orientáció bázisát a 250 éves német nemzetiségi gyökerek jelentik. A német nyelv ekkor már nem, mint az oktatás általános nyelve, hanem mint tanítandó nemzetiségi nyelv játszott szerepet.

¹ A fejezet Körösiné dr. Merkl Hilda A kántoriskolától a gimnáziumokig. Az oktatásügy fejlődése a kezdetektől napjainkig c. tanulmánya alapján készült (In. Körösiné dr. Merkl Hilda szerk. Budakeszi évszázadai a harmadik évezred kezdetéig, 2001)

² Eötvös József br. féle Népoktatási törvény 1868. In Dr. Pukánszky Béla - Dr. Nóbik Attila SZTE JGYPK Gyógypedagógusképző Intézet, SZTE BTK Neveléstudományi Intézet

http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Magyar_isk_tortenete/v1_a_npoktatsi_trvny.htm (utolsó letöltés 2020.01.27.)

3. A nemzetiségi német nyelvoktatás létjogosultsága napjainkban

Tudjuk, hogy az iskolába kerülő gyermekek nem hoznak otthonról olyan nyelvtudást, amelyre az iskolai munka során építeni lehet. Már csak gyermekeink nagyszüleinek és esetleg dédszüleinek generációja beszéli vagy érti a budakeszi dialektust, akik közül sokan Németországban élnek az 1946-ban bekövetkezett kitelepítés miatt. Így a német nyelvet mint, nemzetiségi anyanyelvet, mégis idegen nyelvként kell kezelni az iskolai oktatás során: az alapjaitól kell megtanítani és a tanítás-tanulás módszertanát is ennek megfelelően kell megválasztani. A nemzetiségi nyelvoktatása többet jelent egy idegen nyelv oktatásánál, a nyelvhez, nemzetiséghez és a sváb kultúrához fűződő érzelmi attitűdök miatt. Fontos annak a tudatosítása, hogy megőrizzük és továbbadjuk a szülők, nagyszülők örökségét. Feladatunk olyan fiatalok nevelése, akik a magyar nyelv mellett a nemzetiségi nyelvet és kultúrát is magukénak vallják.

Bár a nemzetiségi nyelvet nem hozzák magukkal a családból a gyermekek, de településünkön számos olyan szokás, rendezvény van, mely a sváb hagyományokhoz köthető. (Márton napi felvonulás, búcsú, virágszőnyeg és körmenet Úrnapján, disznóvágás, svábfánk-sütés és farsangi bál, adventi gyertyagyújtás, német nemzetiség karácsonyi ünnepélye stb.). Ezeken a rendezvényeken számos gyerek vesz részt a szüleivel, nagyszüleivel, megismerve így a nemzetiségi hagyományokat.

A nemzetiségi hagyomány és kultúra múltjának, jelenének megismertetéséhez, tiszteletéhez, ápolásához szükséges ismeretek elmélyítéséhez, megőrzéséhez és fennmaradásához szeretnénk biztosítani a nemzetiségi nyelvoktatást iskolánkban, teljesítve a szülők erre vonatkozó igényét is egyben.

III. Iskolánk jövőképe, küldetésnyilatkozata

1. Jövőkép

Legyen iskolánk Budakeszi intézményeinek egyike, mely a település közel háromszáz éves oktatási hagyományaira épül. Jelentsen olyan választási lehetőséget, színfoltot városunk alapfokú nevelés-oktatási rendszerében, mely

- városunk német nemzetiségi kulturális „gyökereinek” hordozója és átörökítője;
- a német nemzetiségi óvodával közös értékek alapján álló nevelési „ívet” alkot;
- egységes, nyelvi orientáció (német mellett angol is);
- családi, emberléptékű méretű;
- gyermekszerető és összetartó közösség;
- jó hangulatú, nyugalmas „szigetként” a gyermekeink fejlődésének és jövőjének záloga.

Legyenek gyermekeink nyelveket jól beszélő, szilárd erkölcsi alapokkal rendelkező, tisztességes, tevékeny és egészséges felnőttek, családjukat szerető szülők, a fenntartható jövő társadalmának értéket teremtő, a saját álmaikat megvalósító, felelősen gondolkodó és cselekvő polgárai.

2. Küldetésnyilatkozat

A Goethe-i aforizma alapján meghatározott céljaink:

- Mutassuk meg gyermekeinknek a gyökereinket, melyek a keresztény-európai, a nemzeti és a helyi települési hagyományok – az arculatunkat meghatározó hazai német nemzetiség – értékeit közvetítve tartást és kötődést biztosítanak.
- Adjunk gyermekeinknek szárnyakat is, amelyek lehetőséget nyújtanak nekik új utakat megismerni, felfedezni, bejárni.
- Segítsük őket, hogy „ép testben ép lélekkel” felnővekvő, egészséges, kiegyensúlyozott, motivált, korszerű tudással rendelkező, önálló tanulásra, fejlődésre képes, önkritikus fiatalokká váljanak, és az ember felelős szabadságával élni tudjanak.
- Tegyük őket érzékennyé embertársaik és környezetük tiszteletére, a közösségük szolgálatára.

„A lényeges dolgokban egység, egyebekben szabadság, de mindenben szeretet.”
(Szent Ágoston)

Iskolai közösségünk ethoszát legjobban ez a klasszikus bölcsesség fejezi ki. Ezt az elvet követve leghasznosabban akkor teljesíthetjük mindannyiunk gyermeknevelői kötelességét, ha gyermekeinkkel az életkoruknak, képességeiknek és egyéniségüknek megfelelően törődünk.

„Minél jobban ismerjük a gyermeket, annál jobban megértjük, minél jobban értjük, annál inkább szeretjük, s így annál hatékonyabban tudjuk majd nevelni.” (Nagy László)

- Valljuk, hogy a nevelésben a legfontosabb a szeretet, mely nélkül nem lehet, nem szabad gyermekekkel bánni sem szülőként, sem pedagógusként.
- Hisszük, hogy küldetésünk a minden gyermekben rejlő adottságok, a tehetség megtalálása és gondozása.
- Odafigyelünk a gyermekek személyiségéből fakadó, egymástól eltérő, különböző szintű képességeik fejlesztésére, mert csak így tudjuk számukra az esélyegyenlőséget megteremteni.
- Ezért olyan nyugalmas, támogató, alkotó és szemléletformáló iskolai légkör kialakítására és biztosítására törekszünk,
 - melyben minden növendékünk megtalálja helyét és gyermekként jól érzi magát;
 - mely változatos, az élményekre és ismeretekre építő, az egyéni készségekhez és képességekhez választott és alkalmazott tanulástámogató módszerek és differenciált képzés révén segíti, fejleszti a sikeres tanuláshoz szükséges kompetenciáik kialakítását;
 - mely minden növendékünket segíti a reális önismeret, a pozitív énkép és egészséges önbizalom fejlesztésében;
 - mely az egymás értékeinek megbecsülésén, a nyitottságon, a kölcsönös bizalmon és együttműködésen alapszik;
 - melyben tanulóink a szabályok és határok megismerése és megtartása révén elsajátíthatják a saját maguk és mások iránti tisztelet- és felelősségteljes viselkedés normáit;
 - mely tiszteletben tartja a gyermeki jogokat, egyben következetesen formálja a kötelességtudatot;
 - mely hozzájárul növendékeink harmonikus, egészséges értelmi, lelki, akarat, erkölcsi és testi fejlődéséhez;

- melyben minden növendékünk biztos alapkészségekkel, képességekkel felkészülhet a sikeres pályaválasztásra és az eredményes életvitelre;
 - mely az évszázadok során összeforrott magyar nemzeti és német nemzetiségi kultúra értékeinek együttes megismertetésével erősíti az identitástudatukat;
 - mely minden gyermekünkben „elülteti”, hogy sérülékeny környezetünk megőrzése olyan feladat, melyért közösen kell viselnünk a felelősséget.
- Valljuk, hogy a hatékony és szeretetteljes nevelésben a szülőkkel, mint gyermekük „személyes szakértőivel”, egymást segítő, „szövetséges” társak vagyunk, ezért
 - a sokféle interakcióban megvalósuló, folyamatos együttműködés, párbeszéd;
 - a korrekt, naprakész és kölcsönös kommunikáció;
 - a családoknak az iskola világába való aktív bevonása és bekapcsolódása;
 - a velük egyetértésben kialakított iskolai érték- és normarendszer közös betartása és betartatása nélkülözhetetlen.
 - Úgy gondoljuk, hogy
 - a szakmailag hiteles, a pedagógiai innovációkra nyitott, fejlődni és megújulni képes, az intézményi célok iránt elkötelezett, „csapatként egy irányba szárnyaló” nevelőtestület;
 - a helyi közösség minden szereplője iránti kölcsönös partnerség kialakítása céljaink megvalósításának biztosítékai, mert *„a falak ereje nem a kőben, hanem a védők lelkében van” (Gárdonyi Géza).*

Mi, a Budakeszi Német Nemzetiségi Általános Iskola pedagógusai és munkatársai a növendékeinkkel és a szüleikkel közösen együttműködve, a kölcsönös megbecsülés és tisztelet, az egymás iránt érzett felelősség jegyében kívánjuk végezni munkánkat. Ennek során szemünk előtt tartjuk a másik Goethe-i gondolatot, mely szerint *„ha valakit olyannak látsz, amilyen éppen most, ezzel visszatartod őt a fejlődésében, de ha olyannak látod, amilyenné lehetne, ezzel előre segíted őt az életútján.”*

IV. Az iskola nevelési programja

1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei és értékei

A nevelési alapelveinkben fogalmazzuk meg azokat az általános, lényeges és normatív jellegű irányelveket, amelyeket igyekszünk érvényesíteni az iskolai élet minden területén.

Pedagógiai tevékenységünk középpontjában a minőségi alapfokú nevelő- és oktatómunka áll, amely biztosítja tanulóink egyéni képességeiknek megfelelő tovább haladását, a szülői elvárás figyelembevételével. Arra törekszünk, hogy az iskolánkat választó gyermekek biztos alapkészségek birtokában korszerű, használható, alkalmazható tudásra tegyenek szert, és legyenek képesek boldogulni a szűkebb és tágabb környezetükben. A gyermekbarát, családias, a szereteten és bizalmon alapuló, tanulástámogató légkör tanulóink képességeinek kibontakozását, személyiségük fejlődését segíti.

Mindennapi nevelő és oktató munkánkban a pedagógiai hitvallásunkban megfogalmazott alapelvek szerint szeretnénk az iskolánkban tanuló gyermekeket „terelgetni”.

Ezek közül számunkra a legfontosabbak:

- Legyen az iskola szeretettel teli, biztonságot, nyugalmat, harmóniát nyújtó „második otthon” azért, hogy gyermekeink
 - szeressenek iskolába járni.
 - legyenek aktív részesei a saját iskolai életüknek.
 - legyenek motiváltak a tanulásra.
 - ismerjék fel saját egyéni képességeiket, tehetségüket.
 - részesüljenek minél több sikerélményben.
- Az otthoni családi neveléssel együttesen, egymást kiegészítve eredményes pedagógiai munkánkat a következő értékek középpontba állításával igyekszünk végezni:
 - nyitottság, érdeklődés, kreativitás, önbizalom, problémamegoldás, gyakorlatiasság;
 - embertársaink iránti tisztelet, megbecsülés és felelősség;
 - erkölcs, kötelesség, szorgalom és munka becsülete;
 - együttműködés közösségi normák szerint, szolidaritás, tolerancia;
 - a tanulás és tudás fontosságának igénye;
 - a hagyományok tisztelete és ápolása;
 - nemzeti és nemzetiségi identitás;

- az egyetemes keresztény, európai, a nemzeti és a hazai nemzetiségi kultúra iránti tisztelet;
- a műveltség iránti igény;
- a fizikai és lelki egészség fontossága iránti igény;
- a földi élet és a környezet iránti tisztelet, környezettudatos magatartás.

1.2. A nevelő-oktató munka pedagógiai céljai, feladatai

1.2.1. Célok:

Az alapvető nevelési célokat és fejlesztési területeket a Nemzeti Alaptanterv fogalmazza meg, mely *„egyesíti a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket”*.

Iskolánkban mindezek ötvöződnek a német nemzetiségi nevelést meghatározó céljainkkal. Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljait az egyéni emberi, a közösségi, a nemzeti és nemzetiségi értékek tanulóinkkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

- **Az erkölcsi nevelés** célja az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása, magatartás és szemléletformálás a szülői és pedagógusi példaadás által.
- **A nemzeti öntudat, hazafias nevelés** célja a nemzeti és nemzetiségi hagyományaink és kultúránk múltjának, jelenének megismertetése, tisztelete, ápolása, megbecsülése és a hazaszeretet érzésének felébresztése, nemzeti identitástudat kialakítása.
- **A nemzetiségi nevelés** célja a német nyelvoktatáson és népismereti oktatáson keresztül megismertetni a hazai német nemzetiség múltját, hagyományait, kultúráját, szokásait, ezáltal kialakítani és elmélyíteni a nemzetiségi identitástudatot.
- **Az állampolgárságra, demokráciára nevelés** célja az alapvető állampolgári és nemzetiségi jogok és kötelességek megismertetése, az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt, igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és később a helyi közéletben való részvételre, a nemzetiségi érdekek képviselésére;
- **Az önismeret és a társas kultúra fejlesztésének** célja a saját személyiség megismerése és kibontakoztatása (önbecsülés, önbizalom, önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás), fogékonyság kialakítása az élményekre, a tevékenységekre, nyitottság kialakítása az emberi kapcsolatokra (barátság, hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség, mások tiszteletben tartása), kulturált

közösségi normák szerinti magatartás és kommunikáció megismertetése, konfliktuskezelési képesség és kompromisszum-készség fejlesztése.

- **A családi életre nevelés** célja a család tiszteletének, a szülők, nagyszülők megbecsülésének, szeretetének megmutatása, a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése.
- **A testi és lelki egészségre nevelés** célja az egészség megőrzésének fontossága, az egészséges életmód és testmozgás iránti igény kialakítása, az önellátás képességeinek kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, személyes környezetünk rendben tartása), az egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása; a balesetek megelőzése).
- **A másokért való felelősségvállalásra nevelés** célja az idősek, a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élők iránti szociális érzékenység, segítő attitűd és magatartás kialakítása.
- **A környezettudatosságra nevelés** célja, hogy a természeti és az emberi környezet ismeretén, tiszteletén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára.
- **A gazdasági és pénzügyi nevelés** célja, hogy a tanulóink alapismereteket szerezzenek a gazdasági és pénzügyi jelenségekről, folyamatokról, résztvevőkről (vállalkozások, háztartások), tudjanak később tudatos és ésszerű döntéseket hozni a gazdálkodás, pénzügyek, a termelés és a fogyasztás területén.
- **A médiatudatosságra nevelés** célja, hogy a tanulóink értsék a média közösségi, társadalmi befolyásoló szerepét, tudják értelmezni és kritikával a helyükön kezelni a médián keresztül információkat, különös tekintettel a globalizált digitális-virtuális világban rejlő lehetőségekre és veszélyekre, váljanak értelmes és értékelvű médiafogyasztókká.
- **A pályaorientáció** célja, hogy összhangba hozza a szükséges önismereten alapuló egyéni kompetenciákat a munka világának a tanulók érdeklődésének megfelelő különböző területével, bemutassa a munkaerőpiaci környezet nyújtotta lehetőségeket a „válaszd a neked való jövőt” elv szem előtt tartásával, tudatosítsa azt, hogy az életpálya során többször előfordulhat pályamódosítás.
- **A tanulás tanításának** célja, hogy a tanulók olyan tanulási stratégiát, technikákat és módszereket ismerjenek meg, amelyek révén kialakíthatják a saját konkrét tanulási képességeik számára eredményes és hatékony tanulási szokásokat, melyek révén

felkészülnek és képesek lesznek az önálló élethosszig tartó tanulásra, alkalmazóképes tudás megszerzésére.

1.2.2. Feladatok:

- egyéni boldoguláshoz szükséges képességek és készségek (kulcskompetenciák) kialakítása, fejlesztése
- a különböző tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek felzárkóztatása
- a tehetséggondozás
- a különböző szocio-kulturális környezetből fakadó hátrányok csökkentése, kompenzálása
- a tanulási technikák és képességek elsajátíttatása, felkészítés a továbbtanulásra
- magyar, nemzetiségi német és idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése
- a tanulók felkészítése a felnőtt lét szerepeire: pályaorientáció (a munka világa), családi élet
- önálló életvezetési technikák gyakorlása (probléma felismerés, konfliktuskezelés, választás, döntés, következmények vállalása)
- a személyiség folyamatos építése: a felelősségtudat, a kitartás, akarat, önismeret, önfogadás, szolidaritás, az érzelmvilág állandó gazdagítása, az értelmi és az érzelmi egyensúly megteremtése
- információs és kommunikációs kultúra fejlesztése (megismerési képességek fejlesztése, az információs világháló lehetőségeinek és eszközeinek felhasználása)

1.2.3. A nevelő-oktató munkánk pedagógiai eszközei, eljárásai

„A XXI. sz. analfabétái nem azok, akik nem tudnak írni és olvasni, hanem azok, akik nem tanulnak meg tanulni.” (Alvin Tofler, 1990)

A hatékony és eredményes iskolai pedagógiai szakmai munka alapját magas színvonalú, sokszínű módszertani megoldások jelentik. A nevelő-oktató munka során az aktuális pedagógiai és didaktikai cél határozza meg az alkalmazott eszközöket, eljárásokat, aszerint, hogy új ismeretek tanulásáról, előzetes tudás alkalmazásáról, vagy az ismeretek rendszerezéséről és rögzítéséről van szó.

Mai világunkban a tudás forrása már nem kizárólagosan a formális tanulást biztosító iskola. A XXI. században a pedagógus már nem a tudás kizárólagos birtokosa, szerepe a tanítási-tanulási folyamatban jelentősen átalakult. A pedagógus nem egyetlen, csak egy erőforrás, akinek a szerepe átértékelődik. Ez a paradigmaváltás befolyásolja a tanítás-tanulás folyamatában megválasztott módszereket, eljárásokat is:

- verbális, szemléletes, és/vagy gyakorlati módszer;
- tanári dominanciájú, tanulói dominanciájú és/vagy közös tanári-tanulói módszer;
- induktív és/vagy deduktív módszer;
- reprodukív helyett receptív és produktív módszerek;
- újszerű, ún. nyitott tanulásszervezési eljárások (lásd következő fejezet);
- infokommunikációs technika alkalmazásán (internet, e-tananyagok, digitális projektmunkák stb.) alapuló eljárások;
- önálló intézményi innovációkon és más iskolák jó gyakorlatának adaptálásán alapuló eljárások.

1.2.4. Nyitott oktatási stratégiák, módszerek, formák alkalmazása

Alapvető XXI. századi oktatási törekvés, hogy az iskolák a tanulói személyiségre orientáltan („egyéniesítés”) működjenek. Az intézményesített oktatás világában a tanításnak alkalmazkodnia kell az egyes tanulók sajátos egyéni igényeihez. Ezt a paradigmaváltást az indokolja, hogy eltérő

- a tanulók neveltsége, ismerete, készsége, kompetenciája,
- a családi körülmények, szokások,
- a társadalmi minta,
- a követelmény (felkészíteni az életen át tartó tanulásra) és a tartalom (NAT-hoz kötődő, modul rendszerű, munkakultúrát biztosító, a szegregációt feloldó tanulói motiváció szükséges).

Az iskolai oktatásban tudásátadás modelljét a XXI. századra a tudásteremtés modellje váltja fel, melyben a hangsúly az ismeret- és műveltségközvetítésről az önálló és társas tanuláshoz, a közösségi együttműködéshez, a problémamegoldáshoz szükséges kompetenciák kialakítására, fejlesztésére helyeződik át.

Ebben a tanulóközpontú struktúrában a pedagógus szerepe is átértelmeződik: tanulásszervező, tanulási partner, támogató (facilitátor), motiváló, tanácsadó, koordinátor, megfigyelő-értékelő-

reflektáló. Ehhez szükséges a pedagógusok szemléletváltásának intézményi szintű segítése, támogatása is.

A tanulósszervezés új módszereiben a NAT által megfogalmazott alapelveknek kell hangsúlyossá válniuk:

- aktív tanulás, a tanulói kompetenciafejlesztés,
- az egyénre szabott tanulási lehetőségek térnyerése,
- a tanulói együttműködésen alapuló tanulás, amelyben az eddiginél nagyobb hangsúlyt kapnak a differenciált tanulósszervezési eljárások,
- multidiszciplináris órák, azaz olyan foglalkozások szervezése, amelyek megvalósításakor a tanulók egyszerre több tudományterülettel foglalkoznak, a tudnivalók integrálásával ismerkednek meg,
- a digitális technológiával támogatott oktatási módszerek rendszeres alkalmazása iránti igény.

A gyermekek/tanulók között különböző forrású (képességbeli, az eltérő személyiségtypusból adódó, fiú-lány vagy etnikai) meglevő különbségek egyénre szabott tanítás-tanulási stratégiákat és ehhez igazított tanulási környezetet, tanulósszervezési módszereket igényelnek. Ezek lényege, hogy

- ösztönzően, a belső motivációt erősítve támogatja a reflektív tanulást;
- a gyermekek tanulási stratégiáiban mindenképp az együttműködést (kooperációt), a felfedezést és a kreativitást bontakoztatja ki;
- kiemelten a tevékenységre, problémamegoldásban pedig a tanulási tapasztalatokra fókuszál;
- a kompetenciák fejlesztését szem előtt tartva az erősségeket méri nem a hiányosságokat.

Kulcsszavai:

- a tevékenység-orientáltság,
- a differenciálásra való készség és képesség,
- az individualizáció.

Ehhez az értékelést is komplex módon kell kezelni, mert a teljesítmény a gyermekek lehetséges egyéni fejlődési potenciáljában, és a fejlődés ütemében mérhető.

A hatékony nyílt (indirekt) oktatási, tanulásszervezési módok fókuszában van:

- a tudást mindenki maga építi fel,
- ebben a gondolkodási folyamatban mindenkinek aktívan kell részt vennie,
- ehhez másokkal együtt kell működnie.

Ezt a tapasztalatok és az életszerű helyzetek tudják biztosítani, a leegyszerűsített, leképzett, megszerkesztett tananyag nem.

Alapfeltétel: komplex tanulási környezet megteremtése, amelyben az információnak nincs kizárólagos forrása (egy tankönyv és egy tanár).

Elérendő oktatási célok: az önállóságra, kreativitásra nevelés, együttműködési, problémamegoldó készség fejlesztése

Alapelv:

- a pedagógus megjelöli a feladatot, kitűzi a tanulók számára a célt, motivál, tanácsot ad; indirekt módon irányít kijelöli a tanuló számára a célt,
- cél elérésének módját (a megoldáshoz vezető utat) a tanulóknak maguknak kell megtalálniuk. A pedagógus tevékenységét a következők jellemzik: a tanár megjelöli a feladatot, kitűzi a célt, motivál, tanácsot ad, indirekt módon irányít.

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskola alapvető pedagógiai feladata a tanulók személyiségét és az iskolai közösségeket különféle tevékenységekkel direkt és indirekt módon fejlessze. Mindez a nevelő és oktató munka során a pedagógusok, a pedagógiai munkát segítő munkatársak és a tanulók személyes, közvetlen kapcsolata révén valósul meg.

Tanulóink személyiség- és közösségfejlesztésében az intézmény valamennyi dolgozójának szerepe és felelőssége van. A szülői – családi minta mellett ők is mintaként szolgálnak, tehát fontos, hogy megjelenésükkel, viselkedésükkel, kapcsolataikkal, egymás közötti kommunikációjukkal példát mutassanak a IV. fejezet 1.1 pontjában megfogalmazott értékek mentén.

A cél önálló egyéniséggel bíró, az közösségi együttélés szabályait betartó, a világra nyitott, a munkát, természeti és épített környezetét megbecsülő, képességeit kibontakoztató, kreatív személyiség fejlesztése.

Ennek középpontjában kulcskompetenciák fejlesztése áll, amelyek olyan ismeretek, készségek, képességek és attitűdök ötvözetként „használható, alkalmazóképes tudást” biztosít a közösségi-társadalmi életbe való beilleszkedéshez, önmegvalósításhoz, érvényesüléshez.

A Nemzeti Alaptanterv az Európai Unió ajánlásából kiindulva határozza meg azokat az általános kompetenciaterületeket (kulcskompetenciák), amelyek a személyiség kiteljesedéséhez és fejlődéséhez, a közösségi-társadalmi beilleszkedéshez, a foglalkoztathatósághoz és az aktív polgári, társadalmi szerepvállaláshoz nélkülözhetetlenek.

1. A tanulás kompetenciái
2. Az anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikációs kompetenciák
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Az iskolában folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a kulcskompetenciák fejlesztését és a korábbiakban felsorolt értékek mentén történő elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési programunk különböző fejezeteiben meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

A tanulók nevelésével, személyiségfejlesztésével kapcsolatos főbb feladataink a tanulók

- **erkölcsi nevelése**, melynek feladata az alapvető erkölcsi értékeken alapuló normarendszer, gondolkodás- és viselkedésmód fejlesztése, alakítása, pozitív egyéni értékrend (szokások, minták, attitűdök, meggyőződések) kiépülésének segítése;
- **értelmi nevelése**, melynek feladata az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése, a kreativitás növelésének segítése, a világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása;
- **akarati nevelése**, melynek feladata az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése, a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása;

- **érzelmi (emocionális) nevelése**, melynek feladata az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása;
- **közösségi** (társas kapcsolatokra felkészítő) **nevelése**, melynek feladata az emberi együttélés szabályainak megismertetése, a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, a szociális kompetencia komponens-készleteinek (szociális kommunikáció, érdekérvényesítés, együttműködési képesség és készség, versengés képessége) gyarapítása, a kulturált magatartás elsajátítása.

3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink

Az egészségfejlesztés a szülői ház és az iskola közös feladata és felelőssége, mely hosszú távra meghatározza a gyermekek, tanulók és környezetük egészség-magatartását, életmódját, így egészségesélyeit.

Iskolánk pedagógiai tevékenységének egyik alapvető célkitűzése a tanulóink folyamatos egészségnevelése, aminek központi eleme az egészség megóvása és a betegségek megelőzése.

Az egészségfejlesztési programunk kulcsterületei a következők:

- az aktív testmozgásra nevelés;
- az egészséges, kiegyensúlyozott táplálkozásra nevelés,
- személyes higiéné,
- az alkohol- és drogpreevenció,
- a mentális betegségek megelőzése,
- harmonikus családi életre és emberi kapcsolatokra nevelés,
- internetfüggőség, online-tér veszélyei,
- az elemi elsősegélynyújtás szabályainak elméleti és gyakorlati elsajátítása.

Az egészséges életmódra nevelést iskolánk közvetlen és közvetett módon igyekszik megvalósítani. Ebben az emberi szervezet (saját szervezetünk) működésével és a betegségek kialakulásával, az anatómiai jellemzőkkel és élettani folyamatokkal kapcsolatos alapszintű ismeretek kialakítása, elmélyítése fontos szerepet kap, használata és beépülése elősegíti a prevenciós munkát.

A betegségek megelőzésében, az egészséget támogató magatartás formálásában az iskolaorvos és a védőnő az orvosi szűrővizsgálatok, ill. tematikus foglalkozások alkalmával aktívan és

folyamatosan részt vesz, probléma esetén szülővel, osztályfőnökkkel, iskolavezetéssel, társszakemberekkel a szükséges lépéseket megteszi.

3.1. Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

Az egészségnevelés lehetőségei tanórai és tanórán kívüli tevékenységek során:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- a testi higiénia kialakítása
- egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek felismerése és ismerete
- az étkezés, táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- barátság, párkapcsolatok, szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- személyes biztonság
- személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- tanulás és tanulási technikák
- a tanulási környezet alakítása
- az idővel való gazdálkodás (időmenedzsment) szerepe
- rizikóvállalás és kockázatai
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége
- szenvedélybetegségek elkerülése; alkohol, dohányzás, drog, játékszenvedély
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamatok, gyógyszerhasználat
- elsősegély-nyújtási ismeretek.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

A vészhelyzetek megelőzése és az elsősegélynyújtás alapvető ismereteinek oktatása már kisiskolás korban jelentősen növelheti a diákok segítségnyújtást igénylő helyzetek iránti érzékenységet, hajlandóságát, érdeklődését, motivációját és fejleszti cselekvő segélynyújtói képességeiket.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása intézményünkben tanítási órákon (osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra) belül, délutáni csoportfoglalkozásokon és egyéb szervezett tanórán kívüli tevékenységek (pl. többcélú iskola- vagy témanap, erdei iskola) során valósul meg.

Az elsősegélynyújtás iskolai oktatásának legfőbb célja, hogy a tanulók

- ismerjék fel a baleseti- és vészhelyzeteket, a mindennapi és más tevékenység végzésekor fölmerülő baleseti kockázatot, veszélyforrásokat,
- ismerjék meg a vészhelyzetek megelőzésének és elkerülésének lehetőségeit (pl: közlekedésbiztonság, vízbiztonság, mérgezés, általános baleset) a megfelelő magatartási szabályok betartásával,
- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát,
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat,
- rendelkezzenek korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal elsősegély-nyújtási alapismeretek területén,
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit,
- ismerjék meg a segélyhívó számokat, alkalmazásuknak módjait,
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat működésével; sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának kiemelt feladata, hogy

- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten foglalkozzanak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.
- a tanulóknak bemutassuk és gyakoroltassuk velük az alapvető elsősegély-nyújtási módokat.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását szolgáló tevékenységformák:

- Tanórai foglalkozások: Az elsősegélynyújtási ismeretek megjelennek, beépülnek
 - a biológia és egészségtan (pl. rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újra élesztés),
 - a kémia (pl. mérgezések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szénmonoxid mérgezés),
 - a fizika (pl. égési sérülések, forrázás, áramütés),
 - a testnevelés (pl. magasból esés, sportbalesetek),
 - a technika és tervezés (pl. háztartási balesetek, sebkezelés, áramütés),
 - az osztályfőnöki tantárgyak helyi tantervi tartalmaiba.

Az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek részletes megjelenését tantárgyanként és évfolyamonként a Pedagógiai Programunk helyi tanterv része tartalmazza.

- Egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
 - Évente egészségvédelemmel, elsősegélynyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.
 - A tanítási évben elsősegélynyújtási bemutató szervezése külső partnerek bevonásával (iskolaorvos, Országos Mentőszolgálat, Magyar Ifjúsági Vöröskereszt, az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesülete, különböző felsőfokú egészségügyi képzések hallgatói).
 - Részvétel a Budakeszi Önkéntes Tűzoltó Egylet mentési bemutatóin.

4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A tanulók személyiségének fejlődéséhez jelentősen hozzájárul a tanulói közösség hatása. A közösség általi nevelés, ennek szervezése, irányítása intézményünk alapvető feladata. Célunk, hogy olyan közösségek jöjjenek létre iskolánkban, amelyek képesek a közös célok érdekében együttműködni, a közösség értékrendjét elfogadni. Lényeges, hogy tanulóink a közösségi együttéléshez elengedhetetlen magatartási és viselkedési formákhoz mintákat láthassanak, saját tapasztalatokat gyűjthessenek.

Az osztály az iskola hagyományos szerveződése. Az osztályközösség a sikerek és kudarcok színtere. Ezen a közösségen múlik, hogy a tanuló hogyan éli meg ezeket az élményeket. Az osztályközösség szervezése, fejlesztése az osztályfőnök állandó feladata. Céljaink között szerepel az egyéni értékek felismerése és felismertetése, egymás tiszteletben tartása, segítése, az empátiára, toleranciára való nevelés.

A közösségfejlesztés hozzájárul tanulóink egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási és továbbtanulási esélyének növeléséhez. Célunk, hogy tanulóink az iskola közösségeinek aktív és alkotó részeseiként élményekkel gazdagodva éljék általános iskolai életüket.

A közösség részeként az egyénnek (diáknak és tanárnak egyaránt) az alábbi nélkülözhetetlen, egyben fejlesztendő jellemzőkkel kell rendelkeznie:

- jóakarat, bizalom, őszinteség, türelem és mértékletesség

- a másik ember iránt érzett megértés, segítőkészség, közvetlenség, figyelmesség, udvariasság
- azonosulási képesség, rugalmasság,
- a különbözőség tisztelete,
- a munka tudatos szervezése, kötelességtudó, szorgalmas és fegyelmezett elvégzése a képességek legkedvezőbb érvényesülése alapján,
- a tanult ismereteket alkalmazni tudó tudás, intelligencia és azok tisztelete, követendő példaként, értékként való kezelése,
- az életértékek (testi-, lelki-, szellemi egészség, életöröm, vidámság) fontossága, gyakorlati ápolása, (életvitel, életmód, sport, kirándulás, közösségért végzett tevékenységek) tudatosítása, ami az egyénnek önbizalmat, sikerélményeket ad,
- a mindennapi életközösség által kialakított és elfogadott kulturális értékrendjének következetes (szokássá emelendő) gyakorlata (ízlés, beszédmód fejlesztése, a kommunikáció szabályainak betartása, a tisztesség, a becsület és lelkiismeret erkölcsi értékeinek megismerése és a gyakorlati érvényesítése),
- az esztétikai nevelési lehetőségeink bővítése (képzőművészeti alkotókör, énekkar, színház-, mozi- és hangverseny-látogatás), a környezeti kultúra tevékeny fejlesztése az osztálytermekben és az iskola épületében, ill. az udvaron.

4.1. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

Az olyan a közösség fejlesztését célzó feladatok, mint

- a tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással;
- változatos, a nyitott oktatási stratégiákhoz kapcsolódó munkaformák (páros munka, csoportmunka, digitális eszközök használata, egyéni, csoportos projektbemutatók stb.) keretében;
- dramatizálás, kooperatív technikák alkalmazása a tanítási órákon mind hozzájárulnak a tanulók személyiségének fejlesztéséhez, egymás elfogadására való neveléshez.

Az alsó tagozaton gyakran alkalmazásra kerül a beszélgető kör, ahol a tanulók megtanulnak egymásra figyelni. A felső tagozaton az osztályfőnöki órák egyik elsődleges feladata a közösségformálás.

4.2. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

Iskolánkban a felzárkóztatás és a tehetséggondozás jegyében fejlesztő foglalkozásokat, szakköröket tartunk. Számos házi, körzeti, esetleg országos tanulmányi versenyen részt vesznek tanulóink, melyeket versenyfelkészítő foglalkozások előznek meg. Az összetartozás érzését erősíti mindaz a tapasztalat, élmény, hogy a tanulók a hozzájuk hasonlókkal kerülnek egy általában kisebb létszámú csoportba, legyen az akár fejlesztés, akár tehetséggondozás. A középiskolai felvételi vizsga eredményességéhez hozzájáruló felvételi előkészítő foglalkozásokat tartunk végzős tanulóink számára.

Az iskolai nevelő-oktató munkában a közösségfejlesztés tanórán kívüli színtere a napközis foglalkozás, mely amellet, hogy az önálló tanuláskor segíti az egyéni felzárkózást és tehetséggondozást, a hasznos és kulturált szabadidő eltöltését szolgáló munkaformái (játék, sporttevékenység, nevelési beszélgetés, komplex technikai vagy kulturális foglalkozások) révén hozzájárul a közösségfejlesztéshez is.

A nemzeti ünnepekhez kapcsolódóan iskolai ünnepélyeket szervezünk. Az iskola teljes közösségének tagjaiként a tanulók és a pedagógusok is megélik a nagyobb közösséghez való tartozást is. Erre alkalmat ad még a jeles napokhoz kapcsolódó programokon, megemlékezéseken való aktív részvétel.

4.3. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

Az iskolai diákönkormányzat a tanulók és a tanulóközösségek önrányító, önszervező közössége, mely iskolánkban segítő, támogató pedagógus irányítása mellett működik. Feladatai között szerepel diákközszyűlések összehívása, napirendjének meghatározása, a szabadidős tevékenységek támogatása, programok szervezése, lebonyolítása, iskola újság szerkesztése tanári segítséggel.

A diákönkormányzat közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai:

- Fejlessze a meglevő közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására.
- Alakítsa ki a tanulóknál a felelősségteljes közszereplés igényét, a demokratikus kommunikáció rutinját.

4.4. A tanórán kívüli és szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

A közösen megélt szabadidős foglalkozások érzelmmel teli élményei a közösségfejlesztés kiemelt területei.

Fontosnak tartjuk olyan foglalkozások szervezését, amelyek közösségfejlesztő hatással bírnak, erősítik mind a tanulóknak, mind a pedagógusoknak az iskolaközösséghez tartozás érzését. Múzeum- és színházlátogatások, tanulmányi kirándulások alkalmával sorra gazdagodhatunk élményekkel. Egynapos vagy hosszabb időtartamú kirándulásokat, táborokat is szervezünk bel- és külföldre, anyanyelvi területre. A szabadidős programok költségei bizonyos mértékben a szülőket terhelik, ugyanakkor indokolt esetben iskolánk alapítványának a segítségét is igénybe lehet venni.

Szorosan együttműködünk a fenntartó Budakeszi Város Német Önkormányzatával és Budakeszi Város Önkormányzatával, városunk oktatási intézményeivel, az általuk szervezett eseményeken, rendezvényeken részt veszünk.

4.5. Iskolánk hagyományrendszere, a szervezeti kultúra elemei

Az iskolai hagyományok az iskolai közösség mindennapi életének sarokkövei, amelyek által alakul ki kötődés az iskolához. A hagyományok ápolása, tisztelete, újabb eseményekkel való gyarapítása egyrészt iskolánk hírnevét gyarapítja, másrészt azt bizonyítja, hogy diákjaink, pedagógusaink és a szülői közösség igényli ezen események megrendezését, esetleges átalakítását, bővítését.

4.6. A tanév rendjéhez kapcsolódó hagyományaink:

A német nemzetiségi hagyományainkat a német nemzetiségi nevelési programunk fejezet tartalmazza.

- ünnepélyes tanévnyitó, elsősök köszöntése (Schultüte),
- iskolai diáknapi,
- október 6-ai nemzeti gyásznapi – megemlékezés, koszorúzás Nagy Sándor József honvéd tábornok budakeszi emlékházánál,
- az 1956-os forradalom megünneplése – ünnepi műsor, koszorúzás a városi ünnepségen, felkérésre szereplés a városi ünnepségen,

- az 1848-as forradalom megünneplése – ünnepi műsor, koszorúzás a városi ünnepségen, felkérésre szereplés a városi ünnepségen,
- télűző farsangi bál a diákság számára,
- iskolai advent (közös gyertyagyújtás) és karácsony,
- megemlékezések: a magyar népmese napja (szeptember 29.), a magyar kultúra napja (január 22.), költészet napja (április 11), madarak és fák napja (május 10.), nemzeti összetartozás napja (június 4.),
- ENSZ világnapok: Víz világnapja (március 22.), Föld Napja (április 22.), UNICEF nemzetközi gyermeknap, környezetvédelmi világnap (június 5.),
- osztálykirándulások, nyelvi táborok, erdei iskolák,
- iskolai gálaműsor,
- a végzős 8. évfolyamosaink búcsúztatása, ballagás,
- ünnepélyes tanévzáró.

4.7. Az iskolai közösségünk összetartozásának szervezeti szimbólumai:

- iskolazászló,
- ünnepi nyakkendő, kendő az iskola logójával,
- egységes logós tornapóló.

5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

Az intézményes szocializáció személyi közvetítője a pedagógus, aki az iskolában a társadalmi értékek, normák, elvárások, képviselője a gyermek számára. Feladatköre az iskola pedagógiai céljainak megfelelő nevelési és oktatási feladatok ellátása, mely „mesterségbeli tudás” pedagógus kompetenciák meglétéhez kapcsolódik. A célok eléréséhez az intézményi elvárás ezen kompetenciák megléte, a reflektív szemléletű fejlesztése, az elkötelezettség és a szakmai felelősségvállalás.

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanórák helyi tanterv szerinti megtartása, projektmunka szervezése és koordinálása
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,

- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- különbözeti, osztályozó és javító vizsgák lebonyolítása,
- dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az iskolaigazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása a diákokkal közösen.

Az osztályfőnököt – az munkaközösség vezetőjével konzultálva – az iskolaigazgató bízta meg, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

5.1. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

Az osztályfőnök szerepe napjainkban:

A XXI. század iskolájában az osztályfőnök irányító, óvó szerepe – különösen az alsó tagozaton – nagyon fontossá vált, hisz a mai társadalomban az osztályfőnök kezei közt formálódó tanulók érzékeny világát számos útvesztő fenyegeti. Az osztályfőnök az, aki olykor az előtérben állva, olykor a háttérbe húzódva, láthatatlanul, gyakran a szülőt helyettesítve, de folyamatosan és tudatosan jelen van osztálya életében.

Ez a jelenlét az alapja munkánknak, ami nem csupán fizikai jelenlétet feltételez, hanem állandó érző és érzékelő állapotot, mely során egy osztályfőnök megfigyel, észrevesz, megért, háttérismereteket szerez, lehetőségeket lát meg, mérlegel, mentorál és cselekszik.

Az osztályfőnöki szerep nem korlátozódik a tanítási órák megtartására és az adminisztrációs munkára.

Az osztályfőnök az, aki az osztályba járó gyerekek igényeit, szüleik elképzeléseit és társadalmi elvárásokat egyaránt tapasztalja, s próbálja a tanulók személyiségfejlődésének szolgálatába állítani. Ezt a feladatot igyekszik ellátni egy-egy gyermek, valamint az egész osztályközösség érdekében.

Tudjuk, hogy minden gyermek eltérő képességekkel, személyiségjegyekkel rendelkezik, így legfontosabb feladatunk minden gyermeket képességeinek megfelelő ismeretekre megtanítani. Törekszünk arra, hogy a különböző osztályba járó gyermekek fejlesztése érdekében egységes célokat, feladatokat határozzunk meg.

Az osztályfőnök feladatai

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákképviselőjével, segíti, fejleszti az osztályközösség kialakulását.
- Folyamatos kapcsolattartás révén segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját.
- Kapcsolatot tart az osztály szülői közösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokra, rendszeres kapcsolatot tart az iskola gyermekvédelmi felelősével.

- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja a feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz a munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § 13-14. szerint

„kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- *különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:*
 - *sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,*
 - *a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,*
 - *kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,*
- *a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló;*
- *tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló,*

kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.”³

6.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók segítése

Intézményünk az Alapító Okirat alapján integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek fogadását vállalja. Befogadott tanítványaink mentálisan ép, beszéd fogyatékos, érzékszervi zavarú (gyengénlátók, nagyothallók) tanulók, közösségben jól funkcionáló autizmus-spektrumzavarokban szenvedő tanulók, valamint egyéb pszichés fejlődési zavarral (enyhe tanulási: diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő (BTMN) gyermekek.

Cél:

- A gyermekek társadalmi integrációjának elősegítése.

³ Köznev. tv. - 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről - Hatályos Jogszabályok Gyűjteménye (jogtar.hu)

- Törekszünk arra, hogy egyéni képességeikhez mértén határozzuk meg a pedagógiai szükségleteket.

Feladat:

- Az intézmény alkalmassá tétele a különleges gondozás ellátására, különleges bánásmód alkalmazására, elfogadó, befogadó közösségi szemléletének kialakítása.
- A gyermekek adaptív, hatékony, azonnali megsegítése a szakértői bizottság szakvéleménye alapján szakavatott pedagógusokkal, asszisztensekkel.
- Az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtésére: egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, egyéni fejlesztési terv (20/2012 EMMI rendelet 139. §(1)) alapján.

Személyi feltételek:

Intézményünkben gyógypedagógus, logopédus, gyógytestnevelő, pszichológus, iskolaorvos, védőnő, gyermekvédelmi felelős foglalkozik a sajátos nevelési igényű, illetve hátrányos helyzetű gyermekekkel. Az iskolában működik a különleges bánásmód munkacsoport. Amennyiben nem rendelkezünk a jogszabályban meghatározott végzettségű szakemberrel (gyógypedagógussal), akkor utazó gyógypedagógusi hálózat által biztosított szakemberek bevonásával biztosítjuk a pedagógia programunkban vállalt sajátos nevelési igényű tanuló(k) számára a jogszabályban előírt egészségügyi, pedagógiai célú rehabilitációs, és rehabilitációs foglalkozásokat. A BTMN-es tanulókkal fejlesztő pedagógus foglalkozik.

Az SNI tanulók integrált körülmények között tanulnak, a szakértői véleményben meghatározott óraszámban, fejlesztési területek ajánlásának figyelembevételével, egyéni, illetve kiscsoportos fejlesztésben vesznek részt, kiemelve az osztályból.

A fejlesztést végző szakemberek rendszeresen konzultálnak egymással, és a gyermekeket tanító pedagógusokkal, valamint rendszeres konzultációt folytatnak a tanulók szüleivel. Erre részben az iskola által megszervezett fogadóórák biztosítanak lehetőséget, de szükség esetén ezek a konzultációs alkalmak bármikor megszervezhetők.

Eszközeink:

Az iskola nevelő és alkalmazotti testülete tudatos és elkötelezett integrációs program megvalósítását vállalta. Tárgyi eszközök rendelkezésre állnak, illetve pályázat útján bővítjük.

Megvalósulás:

Az Alapító Okiratban rögzített SNI (sajátos nevelési igényű) kategóriába tartozó gyermekek fejlesztése, a team-munkában dolgozó megfelelő felkészültségű szakemberek hosszú távú és szorosan egymásra épülő együttműködésével valósul meg.

Dokumentáció:

20/2012 EMMI rendelet 139. §(2) A többi tanulóval együtt oktatott tanuló egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációját központilag kiadott egyéni fejlődési lapon dokumentálja. Nyomtatványa egységes: Tü. 356. sz. külív vezetése, belív vezetése az elektronikus naplóban történik.

Kapcsolataink:

- Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Budapesti Tagintézménye (1072 Budapest, Dohány u. 54.),
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Székhelyszakértői Intézménye (1141 Budapest, Mogyoródi út 128.)
- HÍD Szociális, Család és Gyermejjóléti Szolgálat és Központ (2092 Budakeszi, Fő u. 103.)

6.2. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel (BTMN) küzdők megsegítése

A beilleszkedési, magatartásbeli zavarok gyakran együtt jelentkeznek a tanulási problémákkal. Ezért az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos tényező, hogy nevelőoktató munkánk a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményekhez. A NAT-ban megfogalmazott elvárás a tanulás egyéni, a személyre szabott támogatásának, fejlesztésének minél optimálisabb biztosítása az adott intézményi feltételek mellett. Intézményünkben a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatására, egyéni fejlesztésére külön fejlesztési terv készül.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségeket mutató tanulóinkhoz kiemelt figyelemmel kell fordulunk. Biztosítanunk kell számukra a kapaszkodót, hogy a személyiség nem megfelelő fejlettségéből eredő gondok megoldási útján megindulhassanak. Ehhez az iskola

minden pedagógusának érzékeny odafigyelésére, előítélet-mentes pedagógusi személyiségére van szükség. Kiemelten az osztályfőnökök, de minden pedagógus kötelessége a problémákkal küzdő személyiség felismerése. Előfeltétel az osztályban tanító pedagógusok számára egymás diszkrét informálása. Nem mellőzhető a felismert esetekben a problémák négy szemközti megbeszélése, a pedagógusi tanácsok világos megfogalmazása.

Feltétlenül igénybe kell venni ezekben az esetekben az iskolai védőnő szakmai segítségét, valamint az ifjúságvédelmi felelős tanár szakmai támogatását. Azokban az esetekben, ahol tanítványunk szociális létbizonytalanságban van, kérnünk kell az illetékes önkormányzat segítségét.

Cél, feladat:

Képességfejlesztés, a képességstruktúra kiegyensúlyozottabbá tétele, amely a gyermek egyéni fejlődési üteméhez igazodik.

Megvalósulás:

- Fejlesztés, felzárkóztatás, korrepetálás szervezése a szakértői vélemény javaslata alapján.
- Egyéni bánásmód alkalmazása, egyéni foglalkozások tervezése, egyéni fejlesztési terv készítése a fejlesztő pedagógusok bevonásával.
- A tanuló értékelésének és minősítésének meghatározása a szakértői vélemény alapján.

Kapcsolat:

- Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Budapesti Tagintézménye (2040 Budaörs, Budapesti u. 54.)
- HÍD Szociális, Család és Gyermejjóléti Szolgálat és Központ (2092 Budakeszi, Fő u. 103.)

6.3. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetséggondozás az iskolai oktatás egyik fontos tényezője.

Feladat:

A gyermekek felismert tehetségén túl, azzal összefüggésben, komplex képességstruktúráját is fejlesszük, személyiségének teljes kibontakoztatását segítjük.

Tehetséges tanulóinkat tanulmányi versenyekre való felkészítésen, szakkörökön, illetve differenciált tanórai munka felkínálásával ösztönözhetjük, segíthetjük leginkább.

Megvalósulás, eszközök:

- személyes meggyőzés, hitelesség,
- motiváló alkotói környezet megteremtése,
- differenciált foglalkozások,
- tehetséggondozó programok, szakkörök,
- projektek készítése, gyűjtő- és kutatómunka végzése,
- emelt óraszámú tantárgyak tanítása,
- szakköri foglalkozások,
- felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre,
- iskolai házi és iskolán kívüli tanulmányi és egyéb versenyek, vetélkedők, bemutatók,
- sporttáborok, nyelvi táborok, erdei iskolák,
- családdal szervezett szabadidős tevékenységek,
- külföldi iskolai kapcsolatok.

6.4. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának megsegítése

A tanulási kudarc egyik oka a „tanulni tudás” hiánya vagy hiányos volta. A kisdíjak motivációjának, akaratának, tanulásra szoktatásának a fő feladata a „tanulni tudás” megtanítása. A mai digitalizált világban a tudásnak több forrása van, a „több forrásból” való tanulás vált meghatározóvá. Az osztályfőnöki órákon és más tanítási órákon is alapfeladat a tanulás lehetőségeinek és a különböző tanulási módszereknek a megmutatása („tanulás tanítása”). Ennek célja, hogy tanulóink fokozatosan megtalálják a számukra hatékony tanulási technikákat, azokat minél eredményesebben tudják az életükben alkalmazni.

Az osztályfőnöknek, az érintett pedagógusoknak és a gyerekek szüleinek folyamatosan együtt kell működniük ennek érdekében. A sikeres együttműködés érdekében fel kell hívnunk a szülő figyelmét a tanúlással kapcsolatos problémákra.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának másik formája a *korrepetálás*. Célja az alapképességek fejlesztése és a tantervi követelményekhez való felzárkóztatás. Ezeket a

foglalkozásokat az iskolaigazgató által megbízott pedagógus tartja, vagy – a pedagógusok munkaköri kötelezettségeként – tanórán kívüli tevékenységi formában is végezhető. Kiemelten érvényes ez azon tanulóinkra nézve, akiknek tanulási nehézségei sajátos nevelési igényükből vagy beilleszkedési, tanulási és magatartási rendellenességből adódnak.

6.5. A gyermek- és ifjúságvédelemi feladatok ellátása, a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A gyermek- és ifjúságvédelem sokrétű tevékenység. Felöleli mindazokat a pedagógiai, pszichológiai, egészségügyi, szociális és jogi feladatokat, amelyek a gyermekek megfelelő nevelését, gondozását, erkölcsi és anyagi érdekvédelmét biztosítják.

A tanuló joga, hogy

- biztonságos és egészséges környezetben neveljék, oktassák,
- hozzájusson a jogai gyakorlásához szükséges információkhoz,
- a család anyagi helyzetétől függően kérelmére ingyenes vagy kedvezményes étkezésben részesüljön.

A társadalmi jelenünk tendenciái között egyre fokozottabb mértékben kimutatható, hogy gyermekek egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Iskolánk ezért egyik kiemelt pedagógiai területnek tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók – *hátrányos (HH)* és *halmozottan hátrányos helyzetű (HHH)* gyermek/tanuló – problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését.

Feladat:

- A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett tanulók felmérése, (szociometria alkalmazása), a problémák felismerése, okok keresése.
- Feljegyzések készítése az adatvédelmi törvény előírásainak megfelelően, javaslattevés a további teendőkre, segítségnyújtás, hátrányos helyzet csökkentése.
- Időszakos, speciális szempontú vizsgálata a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekeknél: túlkorosság, tanulmányi előmenetel, mulasztások igazolása, igazolatlan mulasztások figyelemmel kísérése.
- Az iskolai lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók és a velük összefüggő tevékenységek tervezése, dokumentálása.
- Rendszeres kapcsolattartás a gyermekvédelmi szakemberekkel.

Megsegítésének formái:

- tanulmányi kirándulások anyagi támogatása,
- kedvezményes ebéd biztosítása,
- javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására,
- mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele,
- a tanulók jogainak fokozott védelme;
- az életmód-program keretében rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás).
- Törekszünk arra, hogy minél több pedagógus szerezzon alapos ismereteket a sikeres kábítószer-ellenes program megvalósításához.
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

Partnerünk:

HÍD Szociális, Család és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ (2092 Budakeszi, Fő u. 103.)

A fenti feladatok összefogását az iskolaigazgató által megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más

intézményekkel és hatóságokkal. Feladatai közé tartozik az iskola egészségnevelési programjának segítése.

Iskolapszichológus

Intézményünkben iskolapszichológus működik, aki már a korábbi években megismertette segítő tevékenységét a tanulókkal, pedagógusokkal, szülőkkel. Évről-évre egyre nagyobb esetszámmal keresik meg, több alkalommal tartott pedagógus edukációs előadásokat az iskolai pedagógus továbbképzés keretében.

Az iskolapszichológia olyan tudomány és alkalmazott szakterület, amely az iskolai oktatás és nevelés területén felmerülő problémákra pszichológiai eszközökkel kíván választ adni a megismerés és a beavatkozás területén egyaránt. Tevékenységével az oktató-nevelőmunkát segíti.

A nevelési-oktatási intézményekben dolgozó iskola feladatkörét jogszabály határozza meg.

Intézményünkben alkalmazott szemléletmód

- Preventív szemlélet. A szakmai gondolkodást a preventív szemlélet határozza meg, elsődleges feladat az egészséges életmód és pszichés jóllét elősegítése és ezáltal a problémák keletkezésének megelőzése.
- Kliensek széles köre. Az iskolapszichológus kliense a nevelési, oktatási intézmény minden szereplője. A gyermekek, illetve tanulók mellett a velük foglalkozó pedagógusok, az iskola egésze és a szülők is a kliensek köréhez tartoznak.
- Indirekt munkamód előnyben részesítése. A feladatkör direkt és indirekt szolgáltatásból áll, amelyben az indirekt szolgáltatások - elsősorban a pedagógus konzultáció - a prioritást élvező munkamód.
- A fejlődés-lélektani szempontok figyelembevétele nem csupán az adott gyermek életkori jellemzőinek figyelembevételét jelenti, hanem a fejlődés és a fejlesztés lehetőségeinek és az adott gyermek erősségeinek számbavételét is.
- Rendszerszemléletű megközelítés. Az ökológiai (Szitó, 2010) illetve rendszerszemléletű megközelítés lényege, hogy az adott problémát mindig a teljes társas kontextus figyelembevételével elemezzük, és oldjuk meg. A megoldásba bevont szereplők körének meghatározásában nem csupán az összes érintettet, hanem a potenciális segítőköt is számba vesszük.

Célcsoportjaink

Az iskolapszichológusi szolgáltatás kiterjed a közoktatási intézményben tanuló diákokra, a diákok szüleire és a pedagógusokra is. Az iskolapszichológus kliensei:

- a gyermek/serdülő egyéni helyzetben
- gyermekcsoport, serdülő csoport (nehezen beilleszkedő óvodások támogatása, osztályfelmérések visszajelzése alcsoportokban, pályaválasztási csoport, kortárs segítők csoportja, tanulási és teljesítményproblémákkal küzdők csoportja, önismereti csoportok)
- iskolai osztály (tanulási problémák preventív szűrése óvodai csoportban, felmérések visszajelzése osztályokról, tematikus beszélgetések, pszichológiai ismeretterjesztés)
- szülő/gondviselő: apa és anya egyénileg vagy együtt, de megjelenhet a nagyszülő, nevelőszülő is, amennyiben ő a gyerek gyámja, átmeneti vagy tartós gondviselője
- szülő csoport (tematikus előadások, több gyereket érintő problémahelyzet megoldására összehívott szülői esetmegbeszélő/problémakezelő csoport)
- pedagógus egyéni helyzetben (tanítási és/vagy nevelési probléma kezelését elősegítő konzultációs folyamat, tanácsadás, intervenciós lépések kidolgozása, nyomon követése)
- pedagógus csoport (osztálytermi kommunikációs és problémamegoldó kompetenciák fejlesztése, problémafókuszú és/vagy tanuló fókuszú esetmegbeszélés, problémamegoldás (Gordon, 1990), érzelmi intelligencia tréning)
- iskolaigazgató (k)
- az intézmény szervezeti alcsoportjai (alsó- vagy felső tagozatosok, a kezdő osztályok)
- a szervezet egésze (minden évfolyamra kiterjedő felmérés iskolai osztályokban/ óvodai csoportokban, értékorientáció, a társas kapcsolatok, az osztályklíma, a tanulási motiváció témakörökben).

Az iskolapszichológus jogai az iskolában

Az intézményben működő iskolapszichológusnak joga van ahhoz, hogy...

- önálló helyiséggel és a munkaigényeknek megfelelő bútorzattal, anyagokkal, a minőségi munkavégzéshez szükséges eszközökkel rendelkezzen
- elláthassa a munkaköri leírásában rögzített feladatait, ezen belül konzultációt kezdeményezzen a pedagógussal, szülővel

- pszichológiai tanácsadást nyújtson egyéni helyzetben gyermeknek/serdülőnek vagy gyermek-/serdülőcsoportnak
- tanulást és közösségfejlesztést segítő felméréseket végezzen az iskolai osztályokban
- a gyermek fejlődését segítő egyéni képességvizsgálatokat és a személyes erőforrásait feltáró személyiségvizsgálatokat végezzen, melyekkel a gyermek jobb megismerését és a pedagógiai munka differenciálását segíti elő
- tanítási óra, pedagógiai foglalkozás időpontjában, azzal párhuzamosan, a pedagógussal egyeztetve, egyéni (nem csoportos) pszichológiai tanácsadás érdekében, saját szobájában fogadjon gyermeket, melynek során a gyermek távolmaradása a tanítási óráról engedélyezett és nem von maga után szankciókat.

Az intézményben működő iskolapszichológusnak kötelessége...

- figyelembe venni munkavégzése során, hogy szolgáltatásai nyújtása alkalmával a gyermekek jogai és az őket gondozó szülők, pedagógusok jogai ne sérüljenek, tartsa szem előtt, hogy munkája alapvetően a bizalmon alapul
- a pszichológusok Szakmai Etikai Kódexe (SZEK) alapján szervezni munkáját különösképpen az információk megosztásának és a titoktartásnak a kérdéseit
- munkájának megvalósításában támaszkodjon az Iskolapszichológia Szakmai Protokolljának (ISZP) útmutatásaira és a munkaköri leírásában foglaltakra.

7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

Iskolánkban „a demokráciára, közéleti felelősségre nevelés érdekében” a tanulóink és tanulóközösségeik által létrehozott iskolai diákönkormányzat (DÖK) működik, melynek feladata a jogszabályban biztosított diákjogok alapján a tanulók érdekeinek képviselete, a tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítése és szervezése. Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői érvényesítik. A DÖK munkáját a tanulóközösség javaslatára az iskolaigazgató által öt éves időtartamra megbízott DÖK-segítő pedagógus segíti.

Az iskolai diákönkormányzat a magasabb rendű jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik. A diákönkormányzat a 20/2012. EMMI rendeletben foglaltak alapján a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

- saját működéséről (DÖK-SZMSZ),

- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- az iskolai diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről.

A diákönkormányzat SZMSZ-ét a választó tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá. Az SZMSZ jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha az jogszabálysértő vagy ellentétes az iskola SZMSZ-ével, házirendjével. Az SZMSZ jóváhagyásáról a nevelőtestületnek a jóváhagyásra történő beterjesztést követő harminc napon belül nyilatkoznia kell. Az SZMSZ-t vagy annak módosítását jóváhagyottnak kell tekinteni, ha a nevelőtestület harminc napon belül nem nyilatkozik.

A diákönkormányzat véleményezési jogkört gyakorol és javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. Az iskolai diákönkormányzat véleményezési joggal élhet az Nkt. 48. § (4) bekezdésben meghatározottakon túl, a 20/2012. EMMI rendeletben foglaltaknak megfelelően:

- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- az iskola éves munkatervéhez a tanulókat érintő programokat illetően,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben.

A diákönkormányzat, a diákképviselők, valamint az iskolavezetés és a nevelőtestület közötti kapcsolattartás formáját és rendjét, a diákönkormányzat működéséhez szükséges feltételeket (helyiségek, berendezések használata, költségvetési támogatás biztosítása) az iskola SZMSZ-e tartalmazza.

8. Kapcsolattartás a tanulókkal, a szülőkkel, az iskola partnereivel

Az iskolai nevelés-oktatás, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése. A hatékony és szeretetteljes nevelésben az iskola, a pedagógus a szülőkkel, mint gyermekük „személyes szakértőivel”, egymást segítő, „szövetséges” társak. Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség, melynek eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

8.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartás formái

A tanulók közösségét az iskola életéről, az iskolai munkatervről, ill. az aktuális feladatokról az iskolaigazgató, az osztályfőnökök, a pedagógusok és a diákönkormányzatot segítő pedagógus az alábbi kommunikációs csatornákon keresztül tájékoztatja:

- személyesen osztályfőnöki és szaktanári órákon,
- hirdetőtáblákon,
- alkalmakhoz kapcsolódó szükség szerinti iskolagyűlésen,
- a DÖK SZMSZ-ében meghatározott rendszerességgel megtartott DÖK-gyűlésen,
- iskolai digitális információs táblán,
- digitális távoktatás iskola által használt platformjain (Google Classroom, Teams stb.),
- honlapon.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról az osztálytanítók és a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel. A tanulók egyéni kérdéseikkel, problémáikkal óráközi szünetekben, tanítás előtt, vagy után kereshetik meg a pedagógusokat.

8.2. A szülők közösségét érintő együttműködés formái

Az iskola és a család közötti megfelelő kapcsolat kialakítása az oktatási intézmény alapvető érdeke és feladata.

A szülőkkel való hatékony partneri együttműködést az alábbi kapcsolattartási formák szolgálják:

- **Elektronikus Kréta-napló**
- **Szülői értekezlet**

Célja:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása az iskola és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról, lehetőségeiről,
- a közös célok, feladatok, tevékenységek megtervezése,
- az iskola és a szülők kölcsönös tájékoztatása,
- tájékoztatás a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről
- a szülői közösség véleményének kialakítása az iskola céljaival, működésével, javaslataival kapcsolatban, annak továbbítása az iskolavezetés felé,
- beiskolázási, továbbtanulási tájékoztatás.

Ideje: évente az SZMSZ-nek és az éves munkatervnek megfelelően tervezetten kétszer, ezen kívül szükség esetén (rendkívüli).

- **Fogadóórák**

Célja a pedagógusokkal való egyéni találkozás, véleménycsere a saját gyermek tanulmányi előmeneteléről, iskolai viselkedéséről, magatartásáról, az egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal (otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.).

Ideje: évente legalább kétszer, ezen kívül szükség esetén

- **Nyílt nap leendő első osztályosoknak**

Célja, hogy az érdeklődő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, a szülők megfigyelhetik a gyermekek iskolai tevékenységét, tájékozódjon az osztályközösség iskolai életéről.

Ideje: nevelőtestület határozata alapján (az első évfolyamos beiratkozást megelőzően, a tanítási év adott időszakában).

- **Egyéni beszélgetés**
- **Írásbeli tájékoztató**

Célja a szülők írásbeli tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról

- **Közös programok**

- Lehetőség van a szülők bevonásával közös osztály- és iskolai szintű programok szervezésére (pl. pedagógus-szülő rendezvény), ezzel lehetőséget teremthetünk a szabadidős tevékenységek gazdagítására, és a szülőknek is módjuk nyílik arra, hogy bekapcsolódjanak iskolai életünkbe.
- Célja, hogy a szülőket közelebb hozzuk az iskolához, ezért fontosnak tarjuk az iskolai ünnepélyek (tanévnyitó, tanévzáró stb.) nyitottá tételét a szülők számára, melyre szeretettel várjuk őket.

A szülők naprakész, folyamatos tájékoztatása infokommunikációs eszközök segítségével, különböző online csatornákon, mint e-napló, iskola honlapja, osztály szintű levelezőlisták, keresztül történik.

A szülők részéről a közös felelősségű iskolai oktató-nevelő munka segítéséhez kérjük:

- az őszinte véleménynyilvánítást,
- az aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- az együttműködő magatartást,
- a nevelési problémákra közös megoldásra való törekvést.

Iskolánkban a szülők képviseletére **Szülői Választmány** (WudiEltern) működik. A WudiEltern tagjait az osztályonként megválasztott szülői képviselők alkotják. A WudiEltern vezetősége szorosabb együttműködést alakít ki az iskola vezetésével, lehetősége van a szülői közösség véleményének közvetítésére, érdekeinek védelmére.

A WudiEltern

- együttműködik és segíti az iskolában folyó nevelő munkát,
- szervezi a szülők tájékoztatását,
- közvetíti a szülők véleményét és javaslatait az osztályfőnök és az iskolavezetés felé,
- tagot delegál az Intézményi Tanácsba.

A WudiEltern a 20/2012. EMMI rendelet alapján szótöbbséggel dönt

- saját működési rendjéről, munkatervének elfogadásáról,
- tisztségviselőinek megválasztásáról.

8.3. Az iskola partnereit érintő együttműködés formái

Iskolánk – elsősorban a szülőkkel ápoltság kapcsolat révén – folyamatosan részt kíván venni lakóhelyünk életében. Ennek érdekében:

- lehetőséget teremtünk arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint városunk érdeklődő polgárai,
- ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat városunk vezetésével, a többi köznevelési és közművelődési intézményeivel,
- képviseljük magunkat a városunk különféle rendezvényein, ill. azok szervezésében és lebonyolításában is részt veszünk,
- ápoljuk a kapcsolatot a környéken működő nemzetiségi iskolákkal (Budajenő, Budaörs, Biatorbágy stb.).

Az intézmény rendszeresen tartja a kapcsolatot az alábbi szervezetekkel:

- gyermek és ifjúságvédelmi szervezetek: HÍD Szociális, Család és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ, óvodai és iskolai szociális segítők,
- gyámhatóság,
- szakszolgálatok: Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat; Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat,
- szakmai szolgáltató szervezetek: UMZ (Ungarndisches Pädagogisches und Methodisches Zentrum), Nemzetiségi POK,
- iskola-egészségügy,
- kulturális és sportszervezetek: Erkel Ferenc Művelődési Központ,
- civil szervezetek: Budakeszi Hagyományőrző Kör Egyesület, Budakeszi Hirmondó, Helytörténeti Gyűjtemény és Tájház Egyesület, Budakeszi Önkéntes Tűzoltó Egylet.

V. Az intézménybe történő felvétel és átvétel – Nkt. keretei közötti – helyi szabályai

1. A felvétel és átvétel általános szabályai

A tanuló az iskolával tanulói jogviszonyban áll, mely jelentkezés alapján felvétel vagy átvétel útján keletkezik és a beiratás napján jön létre, a törvényi feltételeknek megfelelően áll fenn és szűnik meg.

A gyermek/tanuló felvételéről szóló, a tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntés az iskolaigazgató hatásköre, melyről határozatban értesíti a gyermek/tanuló szüleit/gondviselőjét. A határozat tartalmazza a kérelem elbírálását, annak indoklását és a jogorvoslati eljárás megindításának módját.

Az iskolánkba jelentkező gyermekek/tanulók felvételének/átvételének szabályait, eljárásrendjét az alábbi elvek szerint határozzuk meg:

- Iskolánk a beiskolázási körzetéből – Budakeszi város közigazgatási területe – veszi fel/veszi át a jelentkező tanköteles korú tanulót.
- Iskolánk a fenntartó által meghatározott létszám függvényében, a törvényes létszámhatárig tudja felvenni a jelentkező tanköteles korú tanulókat.
- Iskolánkban minden osztály német nemzetiségi nevelési-oktatási program szerint tanul, ezért csak olyan tanulókat tudunk felvenni, akiknek a szülei kérik a nemzetiségi oktatást, és vállalják a nemzetiségi oktatással járó többletfeladatokat, az iskolai nemzetiségi nevelés-oktatásban való részvételtől a beiratkozáskor nyilatkozatot tesznek.
- Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse. A szülőnek lehetősége van arra, hogy előzetesen a KRÉTA elektronikus napló e-ügyintézés felületén beküldje a gyermek adatait, de a személyes adategyeztetés ebben az esetben is kötelessége. Az első évfolyamba történő beiratkozáskor személyesen mind a két szülőnek meg kell jelennie és be kell mutatnia:
 - a gyermek kiállított személyazonosságát igazoló hatósági igazolványt;
 - a gyermek lakcímét igazoló hatósági igazolványát;
 - a gyermek TAJ kártyáját;
 - az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást, döntést;
 - szükség esetén a szakértői bizottság szakértői véleményét;

- német nemzetiségi nevelés-oktatásban való részvétel iránti kérelmet/nyilatkozatot,
 - a különélő szülő felügyeleti jogát korlátozó bírósági határozatot.
- A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételi kérelemnél be kell mutatni:
 - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt, vagy annak az előző intézmény által hitelesített másolatát;
 - a szülő személyi igazolványát;
 - gyermek lakcímét igazoló hatósági igazolványát;
 - szükség esetén a szakértői bizottság szakértői véleményét
 - német nemzetiségi nevelés-oktatásban való részvétel iránti kérelmet/nyilatkozatot.

Az iskolába történő felvétel/átvétel eljárásrendje (az Nkt. 51.§ és a 20/2012. EMMI rendelet 24.§ szabályozása szerint), sorrendje:

1. Körzetes tanulók: Iskolánk beiskolázási körzete Budakeszi város közigazgatási területe.
2. Német nemzetiséghez tartozók előnyben részesítése: Iskolánk nemzetiségi iskola, ezért a felvételnél/átvételnél előnyt élveznek azok a tanulók, akiknek a szülei a német nemzetiséghez tartozónak vallják magukat, és erről a beiratkozáskor nyilatkozatot tesznek. A nemzetiségi hovatartozás vállalása nem kötelező, de ennek hiányában nem érvényesíthető az előnyben részesítés, így ezek a tanulók akkor tudják igénybe venni a nemzetiségi nevelést-oktatást, ha az iskola a nemzetiséghez tartozók igényeinek kielégítése után még szabad férőhellyel rendelkezik.
3. Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók: Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, köteles először a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kérelmét teljesíteni a törvényben előírt létszámarányok figyelembevételével. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók közül előnyben kell részesíteni azokat, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen van, ahol az iskola székhelye található.
4. A további felvételi kérelmek elbírálásánál is előnyben kell részesíteni azokat a jelentkezőket, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen található, ahol az iskola székhelye található.
5. A sajátos nevelési igényű tanulók sorsolás nélkül
6. Különleges helyzetű tanulók sorsolás nélkül: különleges helyzetnek minősül, ha a tanuló
 - szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő,

- testvére az adott intézmény tanulója, vagy a BVNŐ fenntartásában levő Tarkabarka-Kunterbunt óvodába jár,
 - munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található, vagy az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.
7. Sorsolás: Ha az általános iskola – a fent megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A felvételi kérelmek sorsolásának részletes szabályait a házirend határozza meg. A sorsolásra a felvételi, átvételi kérelmet benyújtókat meg kell hívni.

Az intézményi döntéssel szemben eljárást megindító kérelem lehetőségei:

- Felvételi kérelmet elutasító döntés esetén a szülő 15 napon belül eljárást megindító kérelmet nyújthat be írásban a fenntartónak, amelyben alapos indokkal él, hogy miért kéri mégis felvételét.
- A benyújtott kérelemre a fenntartó 15 napon belül írásban válaszol.

2. A felvételi eljárás különös szabályai

A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulókkal kapcsolatos eljárásrend:

- A felvételi kérelemről – a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom minősítésének, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembevételével – az iskola igazgatója dönt, mely döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek, az iskolai munkaközösségvezetők és az érintett osztályfőnökök véleményét.
- A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van.
- A jelentkező tanulóknak – az iskola Pedagógiai Programjában meghatározott követelmények alapján összeállított – különbözeti/osztályozó vizsgát kell tenni:
 - azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján - nem tanult;
 - ha nem német nemzetiségi iskolából kéri átvételét, akkor német nemzetiségi nyelvből és népismeretből.
- A különbözeti vizsgákra három hónapon belül kijelölt időpontban kerül sor, egyéni elbírálás és a tananyag pótlására biztosított türelmi idő beszámításával.
- A tananyag pótlását a tanuló és szülője egyénileg vállalja.

3. A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei

A tanuló osztályzatai az évközi teljesítménye és érdemjegyei, vagy a tanulmányok alatti vizsgán nyújtott teljesítménye (lásd 2.9 fejezet) alapján kerülnek megállapításra.

A tanuló magasabb évfolyamba lépéséről a nevelőtestület az osztályozó konferencián a pedagógus által megállapított osztályzatok alapján dönt.

A tanuló magasabb évfolyamba lép, ha az évfolyam követelményeit minden tantárgyból – legalább elégséges osztályzattal – a szorgalmi időszakban rendszeren, osztályozó vizsgán vagy különbözeti vizsgán teljesítette.

Nem léphet tovább az a tanuló, aki valamelyik tantárgy követelményrendszerét – neki felróható vagy fel nem róható okokból – nem teljesítette.

A követelmények teljesítését a pedagógusok a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el.

Ha a tanuló a második-nyolcadik évfolyamon a tanév végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kap, javítóvizsgát tehet.

Az iskolaigazgató a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette, ebben az esetben a tanuló csak a megismételt évfolyamról kap bizonyítványt.

4. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanuló osztályzatainak megállapítása,

- akinek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei alapján a jogszabályok és az intézmény Pedagógiai Programja szerint nem lehetett meghatározni, ezért a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít (pl. a tankötelezettségét egyéni munkarendben teljesítő, mulasztás miatt nem osztályozható),
- aki a pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni, ezért osztályozó vizsgára jelentkezik,
- aki számára az iskolaigazgató különbözeti vizsgát ír elő,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

A jogszabály szerint (65.§ (5)) a tanulmányok alatti vizsga (osztályozó vizsga, javítóvizsga, különbözeti vizsga)

- részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati) és tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményeit (7.§ (1)),
- az értékelés rendjét

a nevelőtestület a pedagógiai programban határozza meg, és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

Amennyiben a tanulónak a tanulmányok alatti vizsgát több évfolyam anyagából kívánja/kell letennie, akkor a vizsgákat minden évfolyam anyagából külön vizsgán kell megszereznie.

A tanulmányok alatti vizsgák tervezett idejét, az osztályozó vizsgára jelentkezés módját és határidejét a jogszabály előírása (5.§ (1)) alapján iskolánk Házi rendjében szabályozzuk.

A tanulmányok alatti vizsgák rendjét egységesített formában az Intézményi vizsgaszabályzat tartalmazza.

Az ötödik évfolyamtól kezdődő bővített nyelvoktató osztályba való bekerülés feltételeit pedagógiai programunk 2. fejezete tartalmazza.

5. A tanulmányok alatti vizsgák fajtái és vizsgarészei

A tanulmányok alatti vizsgák fajtái

a) Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak, ha

- hiányzásának mértéke eléri a 250 órát, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 %-át és emiatt nem osztályozható,
- tankötelezettségét egyéni munkarendben teljesíti
- felmentést kapott – kérelmére – a kötelező tanórai foglalkozások látogatása alól sajátos helyzete miatt,
- engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

b) Különbözeti vizsga

Iskolaváltás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az iskola vezetője a különbözeti vizsga letételét.

Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az iskola a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely

tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres tovább haladásnak, a magasabb évfolyamba lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyait, tartalmát, időpontját az iskolaigazgató határozza meg, a határozatot írásban megküldi a tanulónak és szüleinek. A határozatról tájékoztatja az érintett szaktanárokat.

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/javító/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből – kérelmére – pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az iskolaigazgató jelöli ki.

c) Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén – legfeljebb 3 tantárgyból – elégtelen osztályzatot kap, a nevelőtestület határozata alapján, illetve, ha az osztályozó/különbözeti vizsgáról neki felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik, javítóvizsgát tehet.

d) Pótló vizsga

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/javító/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből – kérelmére – pótló vizsgát tehet.

A vizsgázó pótló vizsgát tehet az iskolaigazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

Az iskolaigazgató engedélyezheti, hogy a vizsgázó a pótló vizsgát az adott vizsganapon tegye le, ha ennek a feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

5.1. A tanulmányok alatti vizsgák részei

A tanulmányok alatti vizsgák írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgarészeket tartalmazhatnak. Az írásbeli vizsgarész a tantárgyak helyi tantervre épülő vizsgakövetelmények alapján helyben elkészített vizsgadolgozat – feladatlap – megoldásából, a szóbeli vizsgarész a tantárgyak helyi tantervre épülő vizsgakövetelmények alapján helyben elkészített tételek kifejtéséből vagy

kifejtendő feladatok megoldásából áll. A gyakorlati vizsgarész gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásából áll.

A vizsgarészek a munkaközösségek által meghatározott módon, tantárgyanként kerülnek kidolgozásra.

Tantárgy	Szóbeli	Írásbeli	Gyakorlati
	vizsga		
Alsó tagozat			
Magyar nyelv és irodalom	szóbeli	írásbeli	
Német nyelv és irodalom	szóbeli	írásbeli	
Német népismeret	szóbeli		
Matematika		írásbeli	
Idegen (angol) nyelv	szóbeli		
Környezetismeret	szóbeli		
Ének-zene			gyakorlati
Vizuális kultúra			gyakorlati
Technika és tervezés			gyakorlati
Digitális kultúra			gyakorlati
Testnevelés			gyakorlati
Etika/Hit- és erkölcsan	szóbeli		
Felső tagozat			
Magyar nyelv és irodalom	szóbeli	írásbeli	
Német nyelv és irodalom	szóbeli	írásbeli	
Német népismeret	szóbeli		
Matematika	szóbeli	írásbeli	
Idegen (angol) nyelv	szóbeli	írásbeli	
Történelem	szóbeli	írásbeli	
Természettudomány	szóbeli	írásbeli	
Fizika	szóbeli	írásbeli	
Kémia	szóbeli	írásbeli	
Biológia	szóbeli	írásbeli	
Földrajz	szóbeli	írásbeli	
Digitális kultúra	szóbeli		gyakorlati

Ének-zene			gyakorlati
Vizuális kultúra			gyakorlati
Technika és tervezés			gyakorlati
Testnevelés			gyakorlati
Etika/Hit- és erkölcstan	szóbeli	írásbeli	

5.2. A vizsgák követelményei évfolyamonként és tantárgyanként

A vizsga tartalma

- Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az iskola pedagógiai programjában rögzített követelményrendszerével.
- A vizsgán az adott tanév helyi tantervében előírt törzsanyag kérhető számon.
- Az egyes tantárgyakból a vizsga összetevőinek, a témaköröknek súlyozását az érintett munkaközösségek határozzák meg.
- A vizsga tartalmának megfelelő témaköröket a tanulónak a felkészüléshez írásban ki kell adni.

5.3. Az értékelés rendje

Az értékelés helyi rendjét a helyi tanterv alapján az alábbiak szerint határozzuk meg:

A vizsgatárgy írásbeli vizsgarésze esetén az írásbeli vizsga lezárását követően a vizsgáztató tanár kijavítja a feladatlapot. A feladatlap javítása pontozásos rendszerben történik, az egyes részpontszámokat és az egyes részekre kapható maximális pontszámot egyaránt meg kell jelölni.

Ha az írásbeli vizsgarész mellett a vizsgatantárgy szóbeli vizsgarészt is tartalmaz, az írásbeli maximális pontszáma – az idegen nyelv vizsgatárgy kivételével – a teljes vizsgára kapható pontszám 60 %-ával egyezik meg. Idegen nyelv esetében az írásbeli pontszáma az összes pontszám 80%-ával azonos. Ha a gyakorlati vizsgarész mellett a vizsgatantárgy szóbeli vizsgarészt is tartalmaz, a gyakorlati vizsgarész maximális pontszáma a teljes vizsgára kapható pontszám legalább 40%-ával egyezik meg.

A vizsgatárgy akár egy vagy több vizsgarészt tartalmaz, az egyes vizsgarészekben elért pontszámok összege alapján az osztályzat a következőként határozandó meg:

Százalékos értékelés alsó és felső tagozaton	
100-90	jeles
89-78	jó
77-61	közepes
60-46	elégséges
45-0	elégtelen

VI. Iskolánk német nemzetiségi nevelési programja

1. Az iskolánkban folyó német nemzetiségi nevelés-oktatás alapelvei

A német nemzetiségi nevelés-oktatás megvalósítja az iskolai nevelés-oktatás általános céljait és feladatait, kiemelten biztosítja a német nyelv tanulását, német nyelven való tanulást, az anyaországi és magyarországi németek történelmének, szellemi és tárgyi kultúrájának megismerését, a hagyományörzést és hagyományteremtést, a nemzetiségi jogok megismerését és gyakorlását. A magyarországi német nemzetiség a magyar államalapítástól napjainkig tartó történelmével és kultúrájával való megismerkedés rávilágít a nyelvi kulturális sokszínűség előnyeire és a saját, valamint más kultúrák megbecsülésére nevel. A nemzetiségi nevelés-oktatás segíti a diákokat abban, hogy megtalálják, megőrizték és fejlesszék nemzeti és nemzetiségi identitásukat, erősítsék az ahhoz való kötődést, vállalják, elfogadják és másoknak is megmutassák a nemzetük és nemzetiségük értékeit.

A nemzetiségi oktatásban kiemelt szerepe van a német nyelv (a nemzetiség nyelve), irodalom és kultúra tanításának. A nyelv tudása lehetővé teszi az irodalmi értékek megismerését. A nyelv közösségalkotó és -megtartó erő. E feladatát a népismeret, kultúra megismerésével együtt képes ellátni. A nyelv tanítása gyakorlati nyelvi készségek kialakítására, a nemzetiség nyelve szóbeli és írásbeli megértésére, illetve művelt köznyelvi szintű használatára törekszik. A nemzetiségi kultúra, történelem, földrajz és a népismeret ismeretanyagát az egyes műveltségi területekbe beépítve is közvetítjük.

Az irodalmi nevelés központi feladata, a magyarországi német és az anyaországi német irodalom megismertetése, az irodalom (olvasás) megszerettetése, igénnyé fejlesztése.

Célunk, hogy iskolánk diákjai általános iskolai tanulmányaik végére megtanuljanak hallott, olvasott, (látott) szöveget megérteni, magukat szóban és írásban a Közös Európai Referenciakeret szerinti alapszintű nyelvhasználó (A2) és önálló nyelvhasználó (B1) szinten kifejezni, saját véleményüket megfogalmazni. A tanulmányi idő folyamán olyan biztonságos és gördülékeny szóbeli és írásbeli nyelvhasználatra tesznek szert, mely lehetővé teszi, hogy a nyelv úgy az ismeretszerzés és továbbadás, mint a társalgás, eszköze legyen számukra.

2. A német nemzetiségi nevelés-oktatás tartalma és formái

A német nemzetiségi nevelés-oktatás általános tartalmi követelményei a Nemzeti Alaptantervre és a 20/2012-es EMMI rendelethez épülve a kerettantervi követelményeket veszik alapul, azokat kiegészítve a helyi tartalmakkal. Ezáltal biztosítva egyrészt, hogy a nemzetiségi oktatásban résztvevő tanulók a más intézményekben, nem nemzetiségi osztályokban tanulókkal azonos esélyek mellett vehessenek részt az iskolai nevelés-oktatásban, készülhessenek fel középfokú tanulmányokra.

Intézményünkben a német nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás a nyelvoktató program két változata szerint valósul meg.

- a) A **hagyományos nyelvoktató** nemzetiségi nevelés-oktatásban a tanítás nyelve a magyar nyelv, a német nemzetiségi nyelv és irodalom tantárgyat tanítási óra keretében az első évfolyamtól heti 5 órában oktatjuk.
- b) A **bővített nyelvoktató** nemzetiségi nevelés-oktatás célja a kétnyelvű nemzetiségi (vagy az anyanyelvű) oktatási formára való felkészítés, amelyben a hagyományos nyelvoktató formán túl a nemzetiség nyelvén való tanulás is folyik, legalább 3 tantárgy nemzetiség nyelvén való tanulását kell lehetővé tenni, a nemzetiségi nyelv és irodalom, valamint a nemzetiségi nyelvű órák aránya a heti órakeret legalább 35 %-át teszik ki.

A negyedik évfolyam végén tanulóink ismét választhatnak, hogy a bővített, vagy a hagyományos nyelvoktató 5. osztályban folytatják tanulmányaikat. A bővített nyelvoktató osztályban tanulóink szaktárgyakat is tanulnak német nyelven. A bővített nyelvoktató osztályba való kerülés feltétele a szülő kérelmének kívül a tanuló negyedik osztály végéig nyújtott teljesítménye az alábbi szempontok alapján:

- 50% az osztályban tanító pedagógusok véleménye,
- 25% a tanuló év végi osztályzata német nyelvből,
- 25% a tanuló év végi érdemjegyei.

A vizsga eredménye bekerül a Krétába, az írásbeli és a szóbeli vizsgára kapott jegy 200-200 % értékű. Az eredményekről a szülőnek lehetősége van konzultálnia a szaktanárral, osztályfőnökkel.

Azon tanulók, akik a német nyelven tanult tantárgyak közül bármelyikben elégséges, vagy attól rosszabb eredményt érnek el, a gondviselőikkel való egyeztetés után a hagyományos osztályban folytatják a tanulmányaikat.

Célunk, hogy végzős diákjaink eljussanak a B1 európai nyelvvizsga (KER) szintjére, amely a középfokú nyelvtudás megelőző szintje. A tanulók számára iskolánkban lehetőséget biztosítunk a kimeneti szintű DSD I. nyelvvizsga letételére.

A nemzetiségi programban nevelő és oktató munkát végző pedagógusok speciális feladatokat látnak el. A nemzetiségi nyelv birtoklása mellett ismeretekkel kell rendelkezniük a magyarországi németek történelme, kultúrája, hagyományai és szokásai terén. Ezek az ismeretek beépülnek a német nyelv és irodalom és a népismeret tantárgyak tananyagába, és a tanórán kívüli tevékenységekbe is.

A nevelés-oktatás nyelve a magyar, e mellett a bővített nyelvoktató formában a német nemzetiség nyelve. A nemzetiségi nyelv oktatására az a pedagógus alkalmazható, aki a jogszabályban előírt alkalmazási feltételekkel rendelkezik.

A német nemzetiségi nyelv emelt szintű elsajátításához hozzájárul és egyben partneri elvárás az anyanyelvi tanár, lektor, asszisztens iskolai életben való jelenléte, közreműködése. Ennek érdekében a fenntartó német önkormányzat kapcsolatainak segítségével igyekszünk lépéseket tenni.

3. A német nemzetiségi nevelés-oktatás céljai és feladatai

A magyarországi nemzetiségi nevelés-oktatás legfőbb célja, hogy a nemzetiségi oktatásban résztvevő tanulók számára nyilvánvalóvá váljanak a nyelvi és kulturális gazdagság és sokszínűség előnyei, alakuljon ki bennük a reális nemzet- és nemzetiségkép.

A nyelv a kultúra fontos része, mely az elődeink kultúráját is magában foglalja, s egyben a nemzetiség értékes örökségét jelenti. Így a német nyelv megtanulása és mindenre kiterjedő használata a legfontosabb feltétele a Magyarországon élő német nemzetiség fennmaradásának. Tekintettel arra, hogy a nemzetiségi nevelés-oktatás célja a nemzetiségi identitás megőrzése és erősítése, a NAT és a Kerettantervek általános és részletes fejlesztési követelményeinek az iskolánk pedagógiai programjában, helyi tantervében történő megjelenítése során figyelembe kell venni, hogy a nemzetiség identitás szempontjából egy másik nemzet kultúrájához, nyelvéhez, irodalmához is kötődhetnek.

A német nyelv megismertetése és elsajátíttatása mellett fontos feladatunk a magyarországi németek, illetve a velünk élő más nemzetiségek hagyományainak, kultúrájának, múltjának megismertetése és annak továbbadása. Éppen ezért hangsúlyt fektetünk a tanórán kívüli foglalkozásokon történő identitás-fejlesztésre is.

A nemzetiségi népismeret tanítása a nemzetiségi tagozaton önálló tantárgyként folyik, ugyanakkor megjelenik tanórán kívüli tevékenységek formájában is (mint tanulmányi kirándulások, projektnapok, kulturális rendezvények stb.).

A nemzetiségi nyelv oktatásában kiemelkedő szerepet kap a kommunikációs beszédképesség, valamint a nyelvi tudatosság fejlesztése, az idegen nyelvi kultúra megismertetése. Nagyon fontosnak tartjuk a tanulói aktivitás előtérbe helyezését. A nemzetiségi nyelvi kompetencia fejlesztésében fontos szerepet kell kapnia a különböző munkaformák (páros, csoportmunka, projektmunka) váltakozásának, az osztálytermi környezetben végzett tevékenységek, feladatok változatos szervezésének.

Legfontosabb céljaink:

- a német nyelv, mint az ősök nyelvének elsajátítása a tanulók képességeinek megfelelően, azért, hogy a gondolatokat, véleményeket és javaslatokat ezen a nyelven is kifejhessék a Közös Európai Referenciakeret hatfokú skálája szerint alap- (A2), ill. középszintű (B1) nyelvhasználóként;
- a magyarországi németek életének, kultúrájának – beleértve az iskola települési és térségi környezetét (Zsámbéki-medence, Budai-hegyvidék, Pilis) –, valamint a német nyelvű országok népeinek, kultúrájának megismerése;
- a tanulók számára váljanak nyilvánvalóvá a kétnyelvűség adta nyelvi és kulturális gazdagság előnyei, és alakuljon ki bennük a valós nemzeti és nemzetiségkép;
- törekvésünk annak fejlesztése, támogatása, hogy a tanulók tekintsék természetesnek a német nyelv használatát, nem csak tanórákon, hanem tanórán kívül is, mind a tanárokkal történő, mind egymás közötti kommunikációban, valamint az iskolai rendezvényeken
- a tanulók megismerjék az állampolgári és nemzetiségi jogokat, azok gyakorlásának lehetőségeit, formáit;
- a tanulók felismerjék az előítéletek és kirekesztés megjelenési formáit és megismerjék a jelenség hátterét, veszélyeit, az emberi, állampolgári és nemzetiségi jogok megsértésének jelenségét, illetve a jelenség elleni fellépés jogi és egyéb eszközeit.

4. A német nemzetiségi nevelés-oktatás eszközei

- a) heti 5 német nyelv és irodalom óra;
- b) heti 1 német népismeret óra;
- c) a bővített nyelvoktató osztályokban az alsó tagozaton a készségtárgyak, felső tagozaton személyi feltételektől (szaktanári ellátottság) függően szaktantárgyak német nyelven történő tanítása;
- d) a tanórán kívüli tevékenységek: múzeumi foglalkozások, projektnapok, osztálykirándulások;
- e) regionális és országos német nyelvű versenyeken, hagyományörző programokon való részvétel,
- f) más német nemzetiségi általános iskolákkal, ill. hazai nemzetiségi szervezetekkel (Magyarországi Németek Országos Önkormányzata, Pest Megyei Német Nemzetiségi Önkormányzat, Neue Zeitung) való kapcsolattartás, projektjeiken (pl. nemzetiségi rajzverseny, vers- és prózamondó verseny stb.) való részvétel;
- g) a nemzetiségi-nyelvi táborok: hazai német nemzetiség lakta területen, anyanyelvi környezetben – ausztriai nyelvi tábor (igény esetén);
- h) anyaországi nyelvterületi gyakorlás biztosítása partneriskolai kapcsolat keretében;
- i) nyelvvizsga felkészítés: 8. évfolyamban das Deutsche Sprachdiplom Stufe I A2/B1

5. DSD I nyelvvizsga, mint nyelvi kimenet

A nemzetiségi nyelvoktató programmal a célunk, hogy végzős diákjaink eljussanak a B1 európai nyelvvizsga szintjére, ami a középfokú nyelvtudás megelőző szintje. A tanulók számára iskolánkban lehetőséget szeretnénk biztosítani a kimeneti szintű DSD I. nyelvvizsga letételére.

A DSD (Deutsches Sprachdiplom) Stufe I Németország Kultuszminiszterének Tanácsa által alapított nyelvvizsga célcsoportját azok az általános iskolás (16 éves korig) tanulók jelentik, akik német nyelvet emelt szinten tanulják. A vizsgára órarendbe illesztett felkészítő nyelvórák vannak 8. évfolyamon. A jelentkező tanulók részére 8. évfolyamban, helyben szervezhető a vizsga, mely írásbeli és szóbeli összetevőkből áll. (A vizsga részletes felépítése a PP Függelékében található.)

A nyelvvizsga a Közös Európai Referenciakeret (CEFR) besorolása szerint az eredménytől függően alapszintű (A2) vagy küszöbszintű (B1 – alapfokú nyelvvizsgát jelenti) nyelvhasználói kompetenciák meglétét jelenti. A B1 nyelvvizsga diploma hivatalos igazolása

Németországban pl. középfokú intézménybe történő felvételnél elvárt nyelvtudásnak felel meg. A nyelvvizsga diploma Németországban elismert, mind a négy mért készségben elért B1 szint esetén Magyarországon honosítható alapfokú állami nyelvvizsga.

6. Nemzetiségi hagyományok ápolása iskolánkban

a) Korábban már működő hagyományörző tevékenységek:

- Megemlékezés a budakeszi svábok kitelepítésének emléknapján (március 19.)
- Budakeszi hagyományörző rendezvényeken – Terményünnep (Erntedankfest), Márton napi lampionos felvonulás (Laternenumzug am Martinstag), nemzetiségi önkormányzat karácsonya, Budakeszi Sváb Bál;
- országos hagyományörző programokon – TrachtTag-on – való részvétel;
- nemzetiségi néptánc (a heti 5 kötelező testnevelés órába integrálva 1 tanítási óra keretében);
- osztálykirándulások a régió közelebbi német nemzetiség lakta vidékeire (Solymár, Budajenő, Pilisvörösvár, Budaörs, Hajós, Csolnok stb.) – Lehrpfad-program – melynek célja, hogy a nemzetiségi osztályok az általános iskolai tanulmányaik során legalább egyszer eljussanak ilyen országrészekbe, személyesen találkozzanak a vidéki német nemzetiségi kultúrával;
- 5. évfolyam részvétele az 5 napos nemzetiségi táborban Liptódon.

b) A jövőben tervezhető hagyományörző tevékenységek (a szervező tanár kompetenciája):

- helytörténeti múzeumlátogatás (1. évfolyam: Budakeszi, 2. évfolyam: Zsámbék, 3. évfolyam: Budajenő, 4. évfolyam: Budaörs, 5. évfolyam: Liptód/Budakeszi, 6. évfolyam: Törökbálint, 7. évfolyam: Zsámbék, 8. évfolyam: Solymár), múzeumpedagógiai foglalkozás
- a Buda környéki települések német nemzetiségi rendezvényein való részvétel;
- Országos hagyományörző programokhoz – pl. Stimmen wir an – való csatlakozás
- karácsonyi betlehemes: Kristkindlspiel,
- a kistérségi német nemzetiségi szavalóverseny szervezése, lebonyolítása.

7. Az iskola német nemzetiségi külső kapcsolatai

a) Nemzetiségi önkormányzatok, kulturális szervezetek és intézmények

- a Budakeszi Helytörténeti Gyűjtemény és Tájház,
- a szomszédos települési német önkormányzatok és a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata,

- Budakeszi Hírmondó,
- Haus der Ungarndeutschen (Bibliothek),
- a budaörsi Bleyer Jakab Heimatmuseum, a solymári Jablonkay Gyűjtemény és Bauernhaus,
- Magyarországi Német Pedagógiai Intézet (UdPI),
- Zentrum (Ungarndisches Kultur- und Informationszentrum),
- Neue Zeitung (Ungarndisches Wochenblatt).

b) Német partneriskola és partnerintézmények

Kiemelten fontosnak tartjuk az anyanyelvi környezet biztosítását. Ezt a célt szolgálják a német nyelvterületre szervezett nyelvi-kulturális táborok és az anyaországi cserekapcsolat.

- Anyaországi partneriskolai kapcsolat kiépítését tervezzük: a két iskola diákjai meghatározott időszakonként 1-1 hetes csereprogramon vegyenek részt, pl. a testvérváros Johannes Häussler Schule (D), St. Margarethen an der Raab (A) iskolája.
- Goethe Institut.

c) Együttműködés más kerületi és kerületen kívüli nemzetiségi képzést folytató általános iskolákkal és más intézményekkel

Együttműködés megállapodás lehetősége az alábbiakban említett középfokú intézményekkel az általános iskolai 8. évfolyamos tanulók iskolák közötti tovább haladásának (középiskolai felvételi feltételek) megkönnyítésére. A lehetséges nemzetiségi képzést nyújtó középiskolák:

- Pilisvörösvári Friedrich Schiller Gimnázium,
- Tamási Áron Általános Iskola, Gimnázium és Német Nemzetiségi Gimnázium.

A szaktanárok számára a rendszeres szakmai együttműködés fórumai különböző továbbképzéseken, műhelyfoglalkozásokon. Ennek lehetőségei:

- OH-Nemzetiségi Pedagógiai Oktatási Központ
- környező települések német nemzetiségi általános iskolái (pl. Pilisvörösvár, Solymár,
- Budajenő, Törökbálint, Biatorbágy, Perbál, Budaörs vagy Vecsés).

VII. Az iskola helyi tanterve

1. A választott kerettanterv megnevezése

Az iskola a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozókra épülő helyi tanterv alapján végzi a nevelő-oktató munkát:

- Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára
- Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára
- Nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei

Az Oktatási Hivatal által előírt kerettantervet az alábbi módon igazítjuk nevelési-oktatási céljainkhoz, feladatainkhoz:

- Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei megegyeznek a kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.
- A 90% felett rendelkezésre álló 10%-nyi időkeretet egységesen a kerettantervben szereplő tantárgyi követelmények elmélyítésére, gyakorlásra, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használjuk fel.
- A NAT és a kerettanterv által meghatározott kötelező órakeret és a tanulók számára előírt kötelező órakeret közötti, szabadon tervezhető órakeretet a nemzetiségi német nyelv és irodalom, ill. a német nemzetiségi népismeret tantárgy tanítására fordítjuk.
- Idegen nyelvként az angolt negyedik évfolyammal kezdődően tanítjuk, élve az Irányelvek a nemzetiségi oktatáshoz tárcadokumentum és a 110/2012 Nemzeti Alaptanterv kiadásáról szóló Kormányrendelet adta óraszám-átcsoportosítási lehetőséggel.
- A készségtárgyakra előírt óraszámából évi harminchét órát átcsoportosítunk a nemzetiségi nyelv és irodalom vagy a nemzetiségi népismeret oktatására.
- A mindennapos testnevelés megvalósítása heti 5 tanórán testnevelés órák terhére heti 1 óra nemzetiségi néptáncot tanítunk.

Iskolánk a NAT-2020-hoz illeszkedő kerettantervekre épülő helyi tanterv alapján végzi a nevelő-oktató munkát. Alapóraszámok:

Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3
Élő idegen nyelv				2	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Etika/Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1				
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Természettudomány					2	2		
Fizika							1	2
Kémia							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Hon- és népismeret [1]						(1)		
Dráma és színház [2]							(1)	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés					1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	31	31

A NAT-2020-hoz illeszkedő kerettanterv:

Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	5	4	4	3	3
Német nyelv és irodalom	3(+2)	3(+2)	3(+2)	3(+2)	3(+2)	3(+2)	3(+2)	3(+2)
Angol nyelv				2	2	2	2	2
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Etika/Hit- és erkölcsan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1				
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Természettudomány					2	2		
Fizika							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Biológia							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Német népismeret	1	1	1	1	1	1	1	1
Hon- és népismeret [1]						(1)		
Dráma és színház [2]							(1)	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1		
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés					1	1	1	1
Összesen	26	26	27	28	31	32	33	33
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2
Német nyelv és irodalom	2	2	2	2	1	2	2	1
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28+1	31+1	31
Nemzetiségi többlet tanórák száma [3]	3	3	3	3	3	3	3	3

Maradvány óra	1	1	0	0	0	0	0	0
---------------	---	---	---	---	---	---	---	---

¹Hon-és népismeret tantárgyat intézményi döntés alapján, az 5–8. évfolyamok egyikén kell összesen 1 éves időtartamban, heti 1 órában a szabadon tervezhető órakeret terhére kötelezően választandó tantárgyként tanítani. Az 5-8. évfolyam alapóraszámai a hon-és népismeret, a dráma és színház tantárgyak 1-1 órájával növekednek az intézményi döntés alapján meghatározott évfolyamokon.

²A dráma és színház tantárgyat heti 1 órában az 5–8. évfolyamok egyikén kell tanítani, tantárgy szervezése megvalósulhat projektnapok, témahét vagy tematikus hét keretében, továbbá tömbösítetten is.

³A NAT-ról szóló 110/2012. Kormányrendeletet módosító 5/2020. Kormányrendelet 8.§ (5) bekezdés alapján felhasználva a német nemzetiségi nyelv és irodalom órákhoz.

2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során taneszközök kiválasztásánál az alábbi szempontokat vesszük figyelembe:

- a) Nyomtatott taneszközök (tankönyv, munkafüzet, atlasz stb.): Ezek közül a tananyag feldolgozásához olyat használunk, amelyek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek.
- b) Digitális-interaktív taneszközök: A szakórai munkát és otthoni felkészülést támogató, a tankönyvhöz kapcsolódó és egyéb digitális tananyagokat a pedagógus-szaktanár választja meg, javasolja.
- c) Egyéb taneszközök szükségesek az alábbi tantárgyak esetében:
 - Testnevelés: tornafelszerelés
 - Rajz és vizuális kultúra: rajzfelszerelés
- d) A pedagógusoknak a nyomtatott taneszközök kiválasztását az iskolaigazgató által meghatározott határidőig meg kell tenniük, aminek alapján a tankönyvfelelős a jogszabályokban meghatározott határidőig elkészíti a tankönyvrendelést.
- e) Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a pedagógusok a szakmai munkaközösségekben (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
- f) Az egyes taneszközök – alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszerelések – kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók.
- g) A nyomtatott taneszközök használatában az iskola törekszik az állandóságra (tankönyvcsalád, tartós tankönyv): új taneszköz használata csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét befolyásoló esetben vezethető be.

- h) A nyomtatott taneszközök választásánál fontos, hogy azok igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint biztosítható legyen kivétel nélkül valamennyi tanulónak.
- i) Az iskola törekszik arra, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára.
- j) A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt tájékoztatni kell.

A német nyelv és irodalom és idegen nyelv tantárgy taneszközeinek további kiválasztási elvei

Fontosnak tartjuk olyan tankönyvek, munkafüzetek, egyéb eszközök kiválasztását, melyek figyelembe veszik a tanulók életkorát, lehetőséget adnak a differenciálásra, valamint tevékenykedtető és élet közeli feladatokat tartalmaznak, valamint szerepelnek a nemzetiségi nevelés-oktatásban alkalmazható akkreditált tankönyvek listáján.

- Kommunikatív szemléletű tankönyvek, munkafüzetek,
- Korosztályuknak és tudásszintjüknek megfelelő didaktikai felépítésűek,
- A négy nyelvi alapkészségre (írásbeli és szóbeli kommunikáció, hallás és olvasás utáni szövegértés) építkező anyagok,
- Témakör-központúság,
- Teremtsen lehetőséget a nyelvi csoportnak megfelelő, különböző módszerek és munkaformák alkalmazására,
- Adjon lehetőséget az ismétlésre, ellenőrzésre,
- Segítse a házi feladatok és önálló munkák elvégzését,
- Keltse fel a tanuló kíváncsiságát,
- Rendelkezzen megfelelő minőségű hanganyaggal,
- Egészítse ki a tankönyveket különböző, a pedagógus munkáját segítő tanulmányi segédlet.

A német nyelven tanított közismereti tantárgyak oktatásához szükséges tankönyvek csak részben állnak rendelkezésre, ill. csak részben felelnek meg az adott tantárgy kerettantervi követelményeinek. Így a munkaközösségek és a szaktanárok saját összeállítású szakanyagainak és a kiegészítő feladatoknak is fontos szerep jut.

3. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az általános iskolai, alapfokú nevelés-oktatásban a NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok képzési szakaszokhoz – 1-4. évfolyam és 5-8. évfolyam – kapcsolódnak.

3.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat 1-2. évfolyamán az alapvető feladat a tanulók között tapasztalható jelentős egyéni fejlődési különbségek pedagógiai kezelése.

Ennek során feladat:

- A gyermek fokozatos, minél zökkenőmentesebb átvezetése az óvodai képzési szintből az iskolai képzési szintbe, a játékközpontú cselekvési környezetből az iskolai tanulási környezet tevékenységeibe.
- Szükséges az iskola és az óvoda szimbiózisa: közös pedagógiai alapelvek, szakmai együttműködés óvodapedagógusok és tanítók, német nyelvtanárok között
- „Hans Hase”-Vorschule program a Tarkabarka Óvoda-Kindergarten Kunterbunt óvodapedagógusaival: a 3. óvodai évben az iskolába készülő gyermekek német nyelvi fejlesztése
- Az eredményes közösségi szocializáció feltételeinek kialakítása, akadályainak felismerése és kezelése pedagógiai eszközökkel:
- közösségi normák, helyes magatartásformák megismertetése és gyakoroltatása (rend, munkafegyelem, tisztaság, igényesség a környezet iránt, közösségi élet az osztályban)
- törekvés a közösségi és csapatjáték szabályainak közös kialakítására
- Az egyéni képességek megismerése: alapja a készségek differenciált fejlesztésének, az ismeretek, tudástartalmak elmélyítésének.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása.
- Olyan tanulásszervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, attitűdjének kialakítását:
 - a tanulók cselekvő részvétele: tevékenykedtetés, önállóság, kezdeményezés, problémamegoldás, alkotóképesség;
 - az egyéni tanulási technikák, módszerek, szokások megalapozása: minták az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz;
 - a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának feltárása, lehetőség az esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére;

- az életkori jellemzőnek megfelelő tanulási stratégiák: az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;
- az iskolába lépés pillanatától segítse a tanulási kudarc kialakulásának megelőzését. Ennek érdekében prevenciós programban vehetnek részt azok a gyermekek, akiknek szülei ehhez engedélyt adnak nyilatkozat formájában;
- egyéni tanulásszervezési megoldások alkalmazása a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyerekek esetében;
- az egyes területeken tehetséges tanulók fejlesztési igényeinek feltárása, tehetség kibontakoztatásának támogatása;
- Törekvés a játék- és mozgásigény kielégítésére, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésére, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozására.
- A nemzeti és nemzetiségi identitás megalapozása a nemzeti és nemzetiségi kultúra elemeinek bemutatásával.

3.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat 3-4. évfolyamán a NAT elvein alapuló iskolai teljesítmény-elvárásokon alapuló tanítási-tanulási folyamatok válnak meghatározóvá. Ennek során a feladat az 1-2. évfolyamon elkezdett fejlesztési területek folytatása, bővítése:

- Kiemelt feladat az alapkészségek biztos kialakítása, a képességek fejlesztése, a tehetséggondozás, a szociális hátrányok, tanulási nehézségek enyhítése:
 - a tanulók egyéni tanulási módszereinek, technikáinak továbbfejlesztése
 - az olvasás iránti érzelmi és gondolati érdeklődés fenntartása
 - a tanulás folyamatában az IKT-eszközök hatékony használatára ösztönzés
 - a kreativitás kibontakoztatása, fejlesztése az alkotóképességet célzó iskolai és iskolán kívüli programokkal
- A tanuló személyiségének, képességeinek, szociokulturális háttérének megismerése, a tanulásban való lemaradás, illetve leszakadás megakadályozásának érdekében, a hozzájuk illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Törekevés az erkölcsileg helyes magatartásformák és tevékenységek kialakítására, az értékek megismerése, elfogadása, értékítéletek alkotása, értékek rangsorolása, az egyéni és közösségi értékek elfogadása alapján:
 - közösségi tevékenységekben való részvétel: alapvető magatartási normák, szabályok és szokások, pozitív magatartásformák

- nyitottság és befogadókészség fejlesztése, további megerősítése
- A természet értékeinek tisztelete és a környezettudatos magatartás megalapozása, formálása személyes tapasztalatok, élethelyzetek, projekt jellegű tevékenységek során.
- Az egészséges életvitel kialakítása, megalapozása az egészséges testi-lelki fejlődés és az eredményes tanulás érdekében.
 - A mozgáskultúra célirányos, szervezett fejlesztése mellett naponta biztosítandó kellő idő a mozgásigény kielégítésére, a kötetlen játékokra és a szabad levegőn szervezett mozgásra.
- A nemzeti és nemzetiségi identitás megalapozása a nemzeti és nemzetiségi kultúra elemeinek bemutatásával.

3.3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat 5-6. évfolyamán folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres és eredményes tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák és tudástartalmak megalapozásának folytatása. Ennek során feladat:

- Az alsó tagozat nevelő-oktató munkájára épülve a kialakított képességek, készségek továbbfejlesztése.
- A tanítás-tanulás folyamatában a hangsúly még azon van, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz.
- Az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikák és a tanulásszervezési módok fokozatos kialakítása.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elmélyítése, a kognitív képességek célirányos fejlesztése az önálló tanulás és önművelés igényének megalapozása.
- A nemzeti és nemzetiségi kultúra elemeinek bemutatásával a nemzeti és nemzetiségi identitás tudatosítása.

3.4. Az 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat 7-8. évfolyamán folyó nevelés-oktatás célja – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – az életen át tartó tanulásra történő felkészítés érdekében a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése. Mindez szoros kapcsolatban van a tanulók pályaválasztásával, pályaaorientációs igényeivel.

Ennek során kiemelt feladat:

- A továbbtanulás előkészítése, a tanuló irányultságainak, érdeklődésének figyelemmel követése, adottságainak megerősítése, a lehetőségekhez képest egyéni fejlesztése.
- További minták megmutatása az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megerősítve a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- az együttműködésre és kreativitásra építő kooperatív-interaktív tanulási technikák és a tanulásszervezési módok bővítése
- az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés
- kritikai gondolkodás továbbfejlesztése
- A tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelése.
- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítése, gazdagítása a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával.
- Az egészséges életvitel kialakítása az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával.
- A nemzeti és nemzetiségi kultúra elemeinek bemutatásával a nemzeti és nemzetiségi identitás tudatosítása, egyéb különböző kultúrák megismerése és elfogadása iránti igények kialakítása.

4. Mindennapos testnevelés, a tanulók fizikai állapotának, edzettségének mérése

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg, az alábbi kitételekkel:

- A mindennapos testnevelés megvalósítása heti 5 tanítási órán történik.
- Az intézmény nemzetiségi jellegéből adódóan alsó és felső tagozaton a heti 5 testnevelés tanítási óra egyikén kötelező jelleggel német nemzetiségi néptánc oktatás folyik, ami alól felmentés nem adható.

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz és a mindennapi közösségi élethez szükséges kompetenciákat – csapatmunka, kitartás, becsületesség, szorgalom, akaraterő, terhelhetőség, szabályok, társak tisztelete, egészséges önbizalom, céltudatosság – megerősítsük. A mindennapos testnevelés tematikáját a testnevelés helyi tantárgyi programja tartalmazza.

Célunk, hogy:

- tanulóinkban felkeltsük a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttassuk az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket;
- tudatosítsuk a tanulóknál a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú ismereteit.

A tanulók fizikai állapotának mérése

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is. A fizikai aktivitás jellemzője az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő.

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapota mérésének kötelezettségét tanévenként április-május hónapra írják elő. A méréseket a tanulók általános fizikai teherbíróképességének értékeléséhez és minősítéséhez használt diagnosztikus fizikai fittségi mérés („NetFit”) rendszerében előírt alapmérésekkel bonyolítjuk le az oktatásért felelős miniszternek a tanév rendjéről szóló rendeletében meghatározott mérési időszakban.

A korosztálynak megfelelő követelményeket a tornaterem folyosóján kifüggesztjük, hogy azt a tanulók bármikor megtekinthessék. A felmérések a tanulók állapotának rögzítését szolgálják, ezért azokra a diákok osztályzatot nem kaphatnak. A felmérést követő időszakban értékelhető azonban osztályzattal a tanulók mért eredményekhez képest felmutatott fejlődésének mértéke. A felmérések eredményeit a testnevelő tanárok kötelesek vezetni úgy, hogy az egyes osztályokban tanuló diákok fizikai állapotának követéséhez szükséges adatok évről évre követhetőek legyenek. Az adatbázis rendszeres vezetésének ellenőrzése a testnevelési

munkaközösség vezetőjének /a mérés koordinálásával megbízott testnevelőtanárnak feladatkörébe tartozik.

5. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A vonatkozó jogszabály értelmében a tanulói részvétel szempontjából a tanítási óra lehet kötelező, kötelezően választandó és szabadon választható.

Helyi tantervünk kötelező, illetve kötelezően választandó tanítási órákat tartalmaz. A kötelező tanítási órákon egy adott osztály valamennyi tanulója köteles részt venni. A kötelezően választandó órákon a tanulónak a választásra felkínált tantárgyak közül kötelezően választva, a helyi tantervben meghatározott óraszámban részt kell vennie.

5.1. Kötelezően választandó tantárgyak

Helyi tantervünkben kötelezően választandó tantárgy 1-8. évfolyamon az Etika / Hit- és erkölcsstan tantárgy. Az Etika/Hit- és erkölcsstan tantárgy oktatásának megszervezése az Nkt. vonatkozó szabályozása alapján történik.

5.2. Egyéb választható tanórán kívüli foglalkozások

Az iskola – a szülő, illetve a gyerekek igényeinek figyelembevételével – tanórán kívüli foglalkozásokat szervez. A szakkörök, sportkör érdeklődési kör és önkéntesség alapján választható.

A szabadon választható foglalkozások meghirdetésekor a gyermek részvételéről a szülő írásban nyilatkozik. Jelentkezés a tanévre szól, a foglalkozásokon való részvétel kötelező. Év közbeni változtatásra a szülő írásbeli kérelme alapján egyszer van lehetőség. Méltányolható esetben – szülői kérés és szaktanári vélemény alapján – az igazgató a választás módosítását tanév közben is engedélyezheti.

Tehetséggondozó és tanórán kívüli foglalkozásokon a részvétel a tanító vagy szaktanár javaslatára kötelezően ajánlott.

5.3.A pedagógusválasztás helyi rendje

Az elsős beiratkozás esetében a szülőnek lehetősége van jelezni addigi tapasztalatai alapján, hogy mely nemzetiségi képzési formába és mely pedagógus által vezetett osztályba szeretné gyermekét beíratni.

Az osztályba sorolás elvi szempontjai:

- a párhuzamos osztálylétszámok nagyjából kiegyenlítettek

- a fiú-lány arány lehetőség szerint hasonlóan oszlik meg
- a kiemelt figyelmet igénylő tanulók száma osztályonként kiegyenlített legyen.

Ezek teljesülése esetén vehetők figyelembe egyéni kérések.

A választható foglalkozások lehetőséget biztosítanak nem csak a tehetség kibontakoztatására, hanem a pedagógusválasztásra is.

Egyéb pedagógusválasztásra pedagógus-létszámunk és a tantárgyfelosztásunk nem ad lehetőséget.

6. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi gyermeknek joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Ezért az iskoláknak külön figyelmet kell fordítani a kiemelt bánásmódot igénylő, ill. a szociokulturális hátrányokkal küzdő tanulók problémáinak kezelésére. Nekik olyan támogató környezetre van szükségük, amely biztosíthatja iskolai és iskolán kívüli sikerességüket. Közösségi nevelésük hozzájárul ahhoz, hogy a többi tanulóban is kialakuljon és erősödjön a szociális érzékenység, a másokkal szembeni támogató-segítő attitűd.

Az esélyek kiegyenlítésére intézményünkben olyan nevelési és tanulási körülmények kialakítására törekszünk, amelyben megvalósul

- az emberi méltóság tiszteletben tartása,
- az egyenlő bánásmód,
- a társadalmi szolidaritás.

Az esélyek kiegyenlítése céljából kiemelt pedagógiai cél:

- a hátrányok csökkentése,
- a rászoruló tanulók felzárkóztatása, képességeinek fejlesztése,
- a továbbtanulási esélyek erősítése,
- tehetséggondozás.

Ennek biztosítása érdekében megvalósítandó nevelési-oktatási feladat:

- a kulcskompetenciák fejlesztése,
- differenciáló módszerek alkalmazása,
- hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatása és alkalmazása a tanórákon,
- a tanulói aktivitás és kreativitás növelése a tanítási órákon,
- a tanulási attitűd pozitív átformálása,

- tapasztalat-, élményszerzésen alapuló tanulás biztosítása,
- személyiségfejlesztés és közösségépítés,
- egészséges tanulási környezet kialakítása,
- az oktatásban használt info-kommunikációs technológiák alkalmazása, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítése,
- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztése.

A hátránykompenzációt és az esélyegyenlőség biztosítását segítő tevékenységek:

- Tanulóink minél alaposabb megismerése:
 - fokozott odafigyelés, egyéni beszélgetés, támogatás a személyes problémák megoldásában iskolapszichológus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus bevonásával,
 - rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel, a családokkal (a tanulók szociokulturális háttere, körülményei),
 - szociometriai felmérések a tanulók közösségben elfoglalt helyzetének a meghatározására: a peremhelyzetű tanulók megtámogatása.
- Folyamatos kapcsolat a HÍD Szociális, Család és Gyermejjóléti Szolgálat és Központtal: óvodai-iskolai szociális segítők aktív bevonása a közösségi problémák feloldásának érdekében
- Támogatás tanórán kívüli iskolai tevékenységekben:
 - Délutáni felkészülést, felzárkóztatást segítő foglalkozások: korrepetálás, fejlesztő foglalkozás, felvételi előkészítő (8. évfolyamon).
 - Tehetséggondozó programok: szakkörök, tanulmányi versenyek.
- Egyéb iskolán kívüli tevékenységek - erdei iskola, tanulmányi kirándulás stb. esetében a szociálisan rászoruló iskolai alapítványi támogatása, mindenkinek lehetősége legyen a programokon való részvételre.
- Kedvezményes étkeztetési lehetőség a jogszabályok által meghatározott módon.
- Szülők tájékoztatása a szociális támogatások helyi, regionális, ill. országos lehetőségeiről.

7. Az iskolai beszámoltatás követelményei és formái

Az iskolai nevelő és oktató munka egyik fontos feladata a tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének, előmenetelének folyamatos ellenőrzése és értékelése. Helyesen alkalmazott minősítés fejleszti a gyermek személyiségét, visszajelzést ad, motivál, tájékoztatást nyújt a

szülő felé az elvégzett munkáról, az elsajátított ismeretekről. A tanulmányi előmenetel folyamatos ellenőrzése, értékelése (az osztályozás) a pedagógus törvényben rögzített joga és kötelezettsége.

A tanulók értékelése csak akkor tudja betölteni irányító, fejlesztő szerepét, ha illeszkedik a teljes nevelési-oktatási folyamatba.

Az értékelés célja:

- személyiségfejlesztés: önértékelési kép kialakítása, reális énkép kialakítása,
- önálló tanulásra való igény és képesség kialakítása,
- iskolai, egyéni célok megvalósítása.

Az értékelés alapelvei:

- Érvényesüljön a pedagógiai autonómia és felelősség.
- Valósuljon meg a tanulók személyiségi jogainak tiszteletben tartása.
- Legyen fejlesztő jellegű, fejezze ki a tanulónak önmagához viszonyított fejlődését, előrehaladását.
- Legyen sokoldalú, változatos formájú és feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak.
- Legyen személyre szóló, járuljon hozzá a tanulók önértékelésének kialakításához.
- Legyen minél objektívebb, megbízható, érvényes, kiszámítható és folyamatos.
- Soha nem lehet megtorló, fegyelmező jellegű.
- Az iskolai követelményrendszerre épüljön.
- Legyen tárgyyszerű, mutassa meg a javítás lehetőségét, érvényesüljön a tanórai aktivitás és többletmunka javító jellege.
- Biztosítsa a szóbeli és írásbeli értékelés megfelelő arányát (50–50%).
- A tanév végén az egész tanévben nyújtott teljesítményt értékelje.
- Történjen meg általa az érdemjegyek és osztályzatok szóbeli értékeléssel való megerősítése.

Az értékelés típusai:

- Diagnosztikus értékelés
 - Célja: előzetes helyzetfeltárás a tanuló tudásáról a tanulás hatékonyságának javítása érdekében. Rögzíti egy-egy tanítási-tanulási szakasz kezdetén a tanulók induló tudásállapotát.

- Alkalmazása: kiinduló, kezdő szint megállapítása egy-egy tanítási ciklus megkezdésekor, egy-egy új tantervi téma kezdetén, egy-egy téma lezárása előtt.
- Az értékelés nem fejeződik ki érdemjegyekben.
- **Formatív értékelés**
 - Célja: folyamatos információgyűjtés, a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérője, segítő, formáló, fejlesztő szándékú, felhívja a figyelmet az egyén haladási ütemére, eredményekre, hiányosságokra.
 - Alkalmazása: a tanítási- tanulási folyamat egészében megerősítésre, korrigálásra, a tanulók önellenőrző, önértékelő képességének fejlesztésére is alkalmas.
- **Szummatív (összegző-lezáró) értékelés**
 - Célja: A tanulók fejlődésének átfogó minősítése. Adott tanítási-tanulási szakasz lezárásakor az elért tudásállapot rögzítése, viszonyítás a követelmények tükrében az induló tudásállapothoz.
 - Alkalmazása: nagyobb tanulási témák, szakaszok, időegységek (félév, tanév vége) végén.

8. Elvárások a pedagógussal szemben:

- Jól ismeri a szaktárgy tantervi követelményeit, és képes a saját tanulócsoportjának ismeretében ezeket pontosan körülhatárolni, következetesen alkalmazni.
- A szaktárgy ismereteit és speciális kompetenciáit mérő eszközöket készít.
- Céljainak megfelelően, változatosan és nagy biztonsággal választja meg a különböző értékelési módszereket, eszközöket, alkalmazásuk során figyelembe veszi azok várható hatását a gyermekek, a tanulók személyiségének fejlődésére.
- A nevelési-oktatási folyamatban célzottan alkalmazza a diagnosztikus, a fejlesztő és összegző értékelési formákat.
- Visszajelzései, értékelései világosak, egyértelműek, tárgyyszerűek.
- A tanulás támogatása érdekében az órákon törekszik a folyamatos visszajelzésre.
- Önállóan képes a tanulói munkák értékeléséből kapott adatokat elemezni, az egyéni, illetve a csoportos fejlesztés alapjaként használni, szükség esetén gyakorlatát módosítani.
- Olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszik, amelyek elősegítik a tanulók önértékelési képességének kialakulását, fejlesztését.

9. Értékelés pedagógiai szakaszokhoz rendelt:

Az 1. évfolyamon félév és tanév végén és a 2. évfolyamon első félév végén a jogszabályban meghatározottak szerint szöveges értékeléssel minősítünk, ami a tanuló teljesítményétől függően az alábbiak lehetnek: kiválóan teljesített; jól teljesített; megfelelően teljesített; felzárkóztatásra szorul.

Szöveges értékelésnél a tanulók tudásának dokumentálására az értékelő szöveget a tanárok, a tanítók fogalmazzák meg egységes keretek között szerkesztett, munkaközösségek által megtárgyalt és elfogadott minták alapján.

A 2. évfolyam tanév végétől a 8. évfolyam végéig az évközi, félévi és év végi teljesítmények értékelése osztályzattal 5 fokozatú skálán történik: jeles (5); jó (4); közepes (3); elégséges (2); elégtelen (1).

Az előzőekben ismertetett értékelési formák mellett más módok és eszközök is alkalmazhatók adott időegység (naponta, hetente) alkalmával. Ez történhet tetszőleges szimbólumok alkalmazásával. A konkrét teljesítményekhez kötődő, alternatív megoldások bármely területen és fejlesztési szakaszban alkalmazhatók.

Értékelés tantárgyakhoz rendelt

- Magyar nyelv és irodalom:
 - Alsó tagozaton: magyar nyelv és irodalom tantárgy külön kerül értékelésre.
 - Felső tagozaton: magyar nyelv tantárgy és irodalom tantárgy külön kerül értékelésre.

Írásbeli feladatok formái, értékelése

- Felmérő, témazáró: egy nagyobb tematikus egységet lezáró, összefüggő egész tanítási órák írásbeli ellenőrzés, évente legalább kettőt kell íratni azokból a tantárgyakból, melyet osztályzattal értékel félévkor és évvégén, az érdemjegy beszámítása a félévi és év végi osztályzatot illetően súlyozott, 200 %.
- Röpdolgozat: egy kisebb tematikus egységet lezáró írásbeli ellenőrzés, melyből a pedagógus saját belátása szerinti mennyiségben és gyakorisággal írathat, ha a tantárgyi tantervek másként nem rendelkeznek, osztályzata normál, 100 % súlyú;

- Írásbeli felelet: egy-egy tanítási egységre vonatkozó írásbeli ellenőrzés (teszt, szódolgozat), a pedagógus saját belátása szerint dönti el gyakoriságát, ha másként nem rendelkezik a tantárgyi tanterv, az érdemjegy egy szóbeli felelettel egyenértékű, 100 % súlyú;
- Házi dolgozat: információk önálló gyűjtésén és feldolgozásán alapul kiadott témában, előre meghatározott alaki, formai és tartalmi követelmények szerint, osztályzata normál, 100 % súlyú.

Egységes értékelés

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Teljesítmény	Érdemjegy
100-90	jeles (5)
89-78	jó (4)
77-61	közepes (3)
60-46	elégséges (2)
45-0	elégtelen (1)

Az egységes iskolai értékelési rendszert minden pedagógus köteles betartani. A pedagógusok minden tanév első tantárgyi óráján ismertetik a tanulókkal (és az első szülői értekezleten, illetve a fogadóórákon a szülőkkel) a tantárgy követelmény- és értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket.

Különös méltánylást érdemlő egyéni esetben – az iskolavezetés egyetértésével – elsősorban a pedagógiai szakszolgálat javaslatára a pedagógus a fenti értékelési skálától eltérhet.

SNI-s, BTMN-es tanulók esetén a szakvéleményben foglaltakat figyelembe véve értékelünk.

Az értékelést követően a pedagógusnak kötelessége 2 héten belül a jegyeket, százalékokat a Kréta elektronikus naplóban rögzíteni.

A tantárgyi írásbeli érdemjegyek pótlásának, javításának módjai és lehetőségei

A tanulónak biztosítani kell a lehetőséget írásbeli feladatok (pl. témazáró, felmérő stb.) pótlására, javítására akkor, ha a tanuló

- egészségügyi okok miatt,
- pszichés problémái miatt,
- esetleges egyéb tanulási nehézségei miatt nem tudott számot adni a tudásáról vagy eredménytelen, minimumszint alatti volt a tanuló teljesítménye. A pótlásra vonatkozó lehetőségről minden tanulót tájékoztatni kell.

A pótlás az iskolába jövetel utáni első tanórán történik, ez a tanár/tanító kompetenciája.

Szóbeli feladatok formái, értékelése

- **Felelet:** a leggyakoribb forma, általában a napi tananyag ellenőrzésére, az osztályzata normál, 100 % súlyú, a pedagógus saját belátása szerint dönti el gyakoriságát, de törekedni kell a minél gyakoribb szóbeli kommunikációra
- **Kiselőadás:** önálló egyéni vagy csoportos gyűjtőmunkán alapul, osztályzattal minősítése fejlesztő, pozitív megerősítést jelent, szükséges a pedagógus azonnali részletes értékelése, 100 % súlyú.

Gyakorlati feladatok formái, értékelése

Az iskolai nevelés és oktatás során a tantárgyi keretek és a multidiszciplináris tanórák is lehetőséget adnak gyakorlati feladatok megoldására.

- IKT alapú prezentáció: osztályzattal minősítése a szóbeli kiselőadás értékelésének megfelelő (előre meghatározott ppt-készítési kritériumok mentén)
- Projektmunka: a hagyományos kvantitatív értékelési formák kevésbé alkalmazhatók, értékelendő a produktum (eredmény), a munka kivitelezése, megvalósítása és az együttműködés az egyén és a csoport szempontjából (az egyéni tudás adaptivitása), ami a csoportok és az egyes tanulók önértékelésén alapul, a pedagógus szerepe elsősorban az elemzés, a komplex közösségi visszajelzés

Egyes tantárgyak esetében – ének-zene, technika, informatika-digitális kultúra, testnevelés – a tantárgyi tartalmak elsajátításának ellenőrzése, értékelése elsősorban gyakorlati feladatok megoldásán keresztül történik. Az értékelés és minősítés az írásbeli és szóbeli beszámoltatás rendjének megfelelő.

A jegyek minimum darabszáma tantárgyanként, félévenként:

- heti 1 órás tantárgy esetében 3 jegy
- heti 2 órás tantárgy esetében 5 jegy
- heti 3 órás tantárgy esetében 7 jegy
- heti 4-5 órás tantárgy esetében 9 jegy.

A félévi és az évvégi érdemjegy kialakításánál a következő „kerekítéseket” alkalmazzuk:

jeles: 4,7 – től jó vagy jeles: 4,4 - 4,6 jó: 3,7 – től közepes vagy jó: 3,4 - 3,6

közepes: 2,7 – től elégséges vagy közepes: 2,4 - 2,6 elégséges: 1,8 - től.

10. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Az ismeretanyag átadásának, a készségek megalapozásának, a képességek fejlesztésének alapvető színhelye a tanítási óra. Ugyanakkor a megerősítésnek és a gyakorlat megszerzésének a lehetősége nem korlátozódhat csak a tanítási órára. A jártasságok begyakorlása, rögzítése további otthoni, napközis vagy tanulószobai felkészülést is igényelhet. Ezért a tantárgyak legtöbbjénél szükséges a rendszeres házi feladat.

A házi feladat lehet szóbeli vagy írásbeli munka, vagy egyszerre mindkettő. A szaktanár adhat fel úgynevezett szorgalmi és/vagy kreatív (alkotó) házi feladatot is. A házi feladat lehet egyéni vagy team-munkában elvégezhető, kihasználva a digitális osztályterem adta lehetőségeket.

A házi feladatok célja, hogy a tanulók:

- egyéni érdeklődése és az egyéni képességei kibontakozhassanak,
- több forrású önálló ismeretszerzési, önellenőrzési, önértékelési képességei, jártasságai fejlődjenek,
- a tanítási órán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó ismereteiket gyakorolják, megszilárdítsák, elmélyítsék (képesség- és képességfejlesztés),
- megtanulják önállóan alkalmazni az ismereteiket.

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- Az első-negyedik évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére kötelező jelleggel nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi

feladatot (ez alól kivételt jelenthetnek a heti egyórás tantárgyak). Kivételt képez a 3. és 4. évfolyamon a nyári szünetre adható egy házi olvasmány.

- Az ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – kötelező jelleggel nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot. Kivételt képez a nyári szünetre adható max. két házi olvasmány.
- A házi feladatok meghatározásánál figyelembe kell venni a tanulók képességeit, érvényesítve a differenciálást
- Az eredményes felkészülés érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.
- Rajz, technika, ének-zene tárgyakból a tanuló órai teljesítményét értékeljük elsősorban.
- A tanulókat (versenyre készülőket, a tantárgy iránt aktívan érdeklődőket) egyéni választásuk, kérésük alapján további szorgalmi feladattal segíthetjük.
- A szorgalmi feladatok, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – értékelni, jutalmazni kell.
- Alsó tagozaton az osztálytanítók folyamatos kapcsolatot tartsanak a házi feladat mennyiségét illetően.
- Felső tagozaton a tanulók véleménye alapján az osztályfőnök koordinálja az adott szóbeli és írásbeli feladatok mennyiségét.

Az otthoni házi feladat kiadásának egyéb korlátai

Hét közben az írásbeli és a szóbeli házi feladat feladását úgy kell megtervezni, hogy egy átlagos képességű tanuló az

- 1. évfolyamon 30-40 perc
- 2. évfolyamon 40-50 perc
- 3-4. évfolyamon 50-75 perc
- 5-6. évfolyamon 75-95 perc
- 7-8. évfolyamon 100-120 perc alatt fel tudjon másnapra készülni.

Az 5-8. évfolyamon a házi feladatok (írásbeli és szóbeli) feladását úgy kell megtervezni, hogy egy-egy tantárgyból történő felkészülésre elegendő legyen a 25-30 perc.

Az új ismeretet feldolgozó órán csak egy hozzákapcsolódó szóbeli lecke adható fel.

A szóbeli lecke feldolgozása egyéni haladási ütemben történik.

Az írásbeli házi feladat elkészítésének hiánya nem minősíthető 100 %-os elégtelen érdemjeggyel. Házi feladat és felszerelési hiány esetén mikrójegy (20%) adandó.

11. A tanulók magatartásának, szorgalmának, jutalmazásának és elmarasztalásának értékelési elvei

A tanulók személyiségfejlődése szempontjából jelentőséggel bír a magatartással és a szorgalommal kapcsolatos visszajelzés, értékelés.

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök – az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével – végzi. Az értékelés és minősítés havonta történik, összesítve félévkor és a tanév végén az osztályfőnök javaslatára az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye mérvadó.

Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi minősítést a félévi értesítőbe, az év végi osztályzatot a bizonyítványba be kell jegyezni. A magatartás és szorgalom értékelésének és minősítésének további helyi szabályait a házirend tartalmazza.

A magatartás értékelésének elvei

A magatartás osztályzat az életkorhoz mérten a tanuló iskolai és iskolán kívüli fegyelmezettségét, viselkedését, társaihoz és a felnőttekhez való viszonyát, saját és mások iránt érzett felelősségérzetét értékeli.

A magatartás értékelésének általános szempontjai:

- megfelelés az általános viselkedési normáknak, udvarias, figyelmes viselkedés, kulturált, önfegyelmet tanúsító hangnem,
- az iskolai házirend követelményeinek betartása, betartatása,
- a közösséghez és annak tagjaihoz való viszony,
- beilleszkedés a közösségbe, mások beilleszkedésének segítése,
- aktív részvétel a közösség előtt álló feladatok megoldásában.

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon az alábbi minősítéseket, illetve osztályzatokat használjuk: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2).

A magatartás értékelésének és minősítésének konkrét szempontjai a következők:

Példás (5):

- A tanuló iskolai és iskolán kívüli viselkedéskultúrája példamutató.
- Kötelességtudó, önként is vállal feladatokat.
- A közösség munkájában aktívan részt vesz.
- Felnőttekkel szemben udvarias, társaival szemben figyelmes, segítőkész.
- A házirendet betartja, az iskolai szabályokat követi, szükség esetén erre társait is figyelmezteti.
- Óvja az iskolai felszerelést és a környezetét.
- Írásbeli figyelmeztetése, intője nincs.
- Magatartását a tanárok 90%-a példásnak tartja és jónál senki nem értékeli rosszabbra.

Jó (4):

- A tanuló az iskolai szabályokat következetesen betartja.
- A közösségi munkában részt vesz.
- Magatartáskultúrája esetenként kifogásolható.
- Társaival általában figyelmes.
- Az iskola felszerelésére és környezetére ügyel.
- Esetenként önként is vállal feladatot és bevonható a közösségi munkába.
- Legfeljebb írásbeli figyelmeztetése van.

Változó (3):

- A tanuló viselkedése ismétlődően kifogásolható.
- A szabályokat változóan követi.
- A közösségi munkában csupán alkalmakként és irányítással vesz részt.
- Feladatait nem minden esetben teljesíti.
- Programokról igazolatlanul távol marad.
- Magatartása, hangneme tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben gyakran kifogásolható.
- Indulatait nem mindig fékezi.
- A súlyos írásbeli figyelmeztetések valamelyik fokozatában részesült, de nincs igazgatói intője.

Rossz (2):

- A házirend szabályait ismétlődően megsérti, és hiányosan tartja be.
- Feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti.
- Közösségi feladatokból kivonja magát.
- Gyakran udvariatlan, durva.
- Rossz hatással van társaira, munkájuk eredményességét gátolja.
- Tanáraival és társaival tiszteletlen hangnemben beszél.
- Iskolán kívüli viselkedése erősen kifogásolható.
- Súlyos iskolai figyelmeztetések magas fokozataiban részesült.

A szorgalomjegyek megállapításának elvei

A szorgalom a tanuló egyéni képességeihez mérten a tanulmányi munkához való viszonyát, munkavégzését és kötelességtudatát értékeli.

A szorgalom értékelésének általános szempontjai:

- motiváltság, a tudás megszerzésének igénye,
- egyéni képességeknek megfelelő teljesítmény,
- tanulás folyamatossága,
- kötelességtudás, megbízhatóság, önálló munkavégzés,
- fegyelmezett, aktív tanórai tevékenység,
- tanórán kívüli tevékenység (versenyek).

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon az alábbi minősítéseket, illetve osztályzatokat használjuk: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

A szorgalom értékelésének és minősítésének konkrét szempontjai a következők:

Példás (5) az a tanuló,

- akinek munkáját fegyelem, rend, kiegyensúlyozottság, pontosság, megbízhatóság jellemzi,
- aki a tanítási órákra képességeihez és körülményeihez mérten rendszeresen és maximálisan felkészül,
- aki a tanórákon és foglalkozásokon aktív,
- aki szívesen vállal többletfeladatokat,

- aki a tanórákon kívül részt vesz pályázatokon, versenyeken,
- aki képességeinek esetleges hiányosságait szorgalommal pótolja,
- akinek a taneszközei, felszerelése rendben vannak, és nála vannak.

Jó (4) az a tanuló,

- aki képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt, rendszeresen, megbízhatóan dolgozik,
- aki a tanórákon többnyire aktív,
- aki a tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti,
- akinek a taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló,

- akinek tanulmányi eredménye elmarad képességeitől,
- akinek a teljesítménye, munkavégzése ingadozó,
- aki a tanulásban nem kitartó,
- aki feladatait nem mindig teljesíti, akinek felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik, aki érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja,
- aki az önálló munkájában figyelmetlen,
- aki a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló,

- aki képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- aki az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg,
- aki a tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen,
- aki a feladatait többnyire nem végzi el,
- akinek a felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek,
- aki a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül.

12. A jutalmazás, elmarasztalás, fegyelmezés elvei

Jutalmazás:

Pedagógiai szempontból kiemelten fontos a tanulók elismerése. A jutalmazás célja minden esetben a helyes magatartás, a kiemelkedő teljesítmény elismerése és megerősítése, ami a többiek számára is követendő kortárszintet jelent. A jutalmazás gyermekkorban rendkívüli motiváló erő, szerepe az iskolai életszakaszban mindvégig töretlenül megmarad. Ezért helyes mértékkel és megfelelő időben kell megtenni, akkor hatékony, ha közvetlenül a kívánatos viselkedés után alkalmazzák.

A jutalmazás eredménytelen vagy értékét veszíti, ha az elvárt viselkedést, tevékenységet nem jutalmazzuk; ha a jutalom elérése aránytalanul nehéz; ha időben távoli; továbbá el nem fogadható viselkedéssel vagy máshonnan is megszerezhető. Azt a tanulót jutalmazzuk, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít, vagy
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy
- az osztály, illetve az iskola érdekében kiemelkedő közösségi munkát végez, vagy
- iskolai, iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon vesz részt, vagy
- bármely más módon hozzájárul az iskola hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez. Az iskolában tanév közben elismerésként a következő írásbeli dicsérek adhatók:
 - tanítói és tanári dicséret,
 - osztályfőnöki dicséret,
 - igazgatói dicséret.

Az osztályfőnök magatartás füzetet vezet, amelybe az osztályfőnök, ill. a szaktanárok bejegyzik a dicséretek. 5 bejegyzett dicséret után osztályfőnöki dicséretben részesül a diák.

A dicsérek az elektronikus naplóban kerülnek bejegyzésre, illetve a havi és az évvégi magatartás vagy szorgalomjegyben jelennek meg.

Az iskolában az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,

- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

A tanuló vagy tanulócsoport kiemelkedő tanórán felüli teljesítményért, versenyeredményért, vagy más, az iskola jóhírért is megerősítő tanulmányi vagy más jellegű eredményeiért oklevélben, könyv- vagy tárgyjutalomban részesülhet, melyeket tanévzáró ünnepély nyilvánossága előtt adunk át.

A tanulmányi munka jutalmazásának szempontrendszere:

- 80 db jeles jegy után osztályfőnöki dicséret,
- 150 db jeles jegy után igazgatói dicséret,
- 200 db jeles jegy után nevelőtestületi dicséret.

Az a 8. évfolyamos tanuló, aki nyolc éven keresztül

- az iskolai közösség javára kiemelkedő és példamutató nemzetiségi munkát végzett, a diákközösség és a nevelőtestület javaslatára az iskola emlékérmében részesülhet.
- kitűnő tanulmányi teljesítményt nyújtott és példamutató nemzetiségi munkát végzett, a nevelőtestület szavazata alapján az iskola emlékérmének arany fokozatában részesülhet.

Mindkét éremből évente egy-egy adományozható.

13. Fegyelmezés, elmarasztalás:

A fegyelmezés elsődleges célja a tanuló magatartásának javítása, ezért ezt nevelő céllal kell alkalmazni.

A fegyelmezés és elmarasztalás során fontos szempont, hogy csak a vétséget büntetem, nem a tanulót. Elmarasztalni közvetlenül a helytelen viselkedés után kell, mögötte mindig álljon ott a kijavítás, a változás, az újrakezdés lehetősége. Az elmarasztalás legyen arányos a vétség mértékével, a túl súlyos vagy túl gyakori elmarasztalás nem kívánt következménye, hogy a tanuló feladja a változásra irányuló próbálkozásait. Az enyhe büntetés nem hatékony, a túlzott pedig agresszivitást, erőszakot szülhet. A fegyelmezési szabályokat következetesen be kell tartani.

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy
- a házirend előírásait megszegi, vagy
- igazolatlanul mulaszt, vagy

- bármely módon árt az iskola jó hírnevének, elmarasztalásban, büntetésben részesül.

Az alapvető viselkedési szabályok, illetve a házirend ellen vétkező diákok fegyelmezése, elmarasztalása tettük súlyának és gyakoriságának figyelembevételével az alábbiak szerint történik:

Az osztályfőnök magatartás füzetet vezet, amelybe az osztályfőnök, ill. a szaktanárok bejegyzik a reggeli késéseket és a beírásokat. 5 beírás (a késések nélkül) után osztályfőnöki figyelmeztetést kap a diák, ami a Kréta naplóba is bekerül. 2 reggeli késés esetén a havi magatartás jegy legfeljebb jó lehet, 4 késés esetén közepes, 6 késés esetén rossz.

- Szóban:
 - szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói beszélgetés, figyelmeztetés, beszélgetés a szülőkkel
- Írásban
 - szaktanári figyelmeztetés (maximum 5), intés, megrovás
 - tanítói figyelmeztetés (maximum 5), megrovás
 - osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, megrovás
 - igazgatóhelyettesi figyelmeztetés, intés, megrovás
 - iskolaigazgatói figyelmeztetés, intés, megrovás
 - nevelőtestületi figyelmeztetés, intés, megrovás
 - iskolából való elutasítás.

Az írásbeli elmarasztalást minden esetben a szülő tudomására kell hozni, a Kréta naplón keresztül.

Az iskolai elmarasztalás kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyától függően el lehet térni. Aki rendelkezik osztályfőnöki vagy igazgatói beírással, az a következő 3 szaktanári beírás után a magasabb fokozatú osztályfőnöki vagy igazgatói fokozatot kapja.

Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:

- a tanulótársak, az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése,
- az agresszió, a bántalmazás,
- a másik tanuló egészségének veszélyeztetése,
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszecsig, drog) iskolába hozatala, fogyasztása, mások ugyanerre biztatása,
- a szándékos károkozás,

- ezeken túl mindazon cselekmények, melyek a Büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.

Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, ellene a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényrendeletkezései alapján fegyelmi eljárás indítható. A tanuló a fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

A tanuló gondatlan, vagy szándékos károkozása esetén a tanuló szülője a magasabb jogszabályokban előírt módon és mértékben kártérítésre kötelezhető. A kártérítés pontos mértékét a körülmények mérlegelése után az igazgató határozza meg.

14. Az oktatásszervezés intézményi eljárásai

14.1. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban az oktatásszervezési egység az osztálykeret. Az osztályok száma évfolyamonként a tanulólétszám függvénye, a törvény által előírt és a fenntartó által engedélyezett létszámkereteknek megfelelően.

Az osztálykerettől eltérően az alábbi tanórai foglalkozásokat csoportbontásban szervezzük:

- a fenntartó hozzájárulásával 18 fő felett
 - a német nyelv és irodalom tantárgyat és a német nyelven oktatott tárgyakat (a jogszabály szerint kell, amennyiben az osztálylétszám meghaladja az Nkt. ban előírt átlagléttszámot, ami 1-8. évfolyamon 23 tanuló)
 - az angol nyelv tantárgyat.

A csoportbontás célja, hogy:

- több idő jusson a kommunikációs készségek differenciált fejlesztésére és a tanulók tudásának megalapozására,
- az ismereteket elmélyítsük.

A csoportbontás lehetséges elvei:

- arányos létszám kialakítása (pl. a névsor felezésével),
- nívócsoportos bontás,
- képességek szerint, ha az osztályba járó tanulók képességei között akkora a különbség, hogy azt differenciálással már nem lehet kezelni.

A délutáni szakkörök és egyéb foglalkozások szervezésekor a pedagógusok, tanulók érdeklődési körét, valamint a szülői igényeket tartjuk szem előtt az anyagi lehetőségek függvényében.

14.2. Oktatásszervezés elvei alsó tagozaton

- tanórák szervezése 1. évfolyamon:
 - A „csengetési rend” alkalmazkodik a gyermekek fizikai sajátosságaihoz, koncentrációs készségük terhelhetőségéhez: nem tartjuk szigorúan a 45 perces tanórákat, gyakrabban rövidebb-hosszabb szünetek vannak játékos gyakorlatokkal, fizikai vagy manuális tevékenységekkel, amelyek nagyon jól oldják a fáradtságérzetet.
 - 1. óra: legyen közös ráhangolódás: közös beszélgető kör, mesélés, mondókázás, éneklés egy adott napi/aktuális téma köré fonva (ünnepek, évszakok, időjárás, szokások stb.).
 - Cél a stressz- és zökkenőmentes óvodai-iskolai átmenet biztosítása.
- nagy felmenő (1-4.) és/vagy kifelmenő (1-2. és 3-4.) rendszerben:
 - Cél az alapkészségek (olvasás, írás, számolás) kialakításánál, elsajátításánál minél hatékonyabban és eredményesebben érvényesüljön az egyénre szabott fejlesztés, a differenciált munkáltatás, a „tanulni tudás” megalapozása.
 - Német nyelv és irodalom órákat a pedagógus-ellátottságtól függően nemzetiségi végzettségű tanító, vagy német nyelvtanár tartja.
 - Szakos tanítás (testnevelés, ének-zene, digitális kultúra, angol nyelv): lehetőség szerint tanítók nevelés-oktatással lekötött munkaidejének (tantárgyfelosztás szerinti óraszámának) figyelembevételével, az Nkt. 3. mellékletének végzettségekre vonatkozó rendelkezései alapján a pedagógus-ellátottság függvényében szervezhetjük meg.

14.3. Oktatásszervezés elvei felső tagozaton

- tanórák szervezése,
- alapvetően szakrendszerű (szaktárgyi) oktatás,
- napközi 5-8. évfolyamon,
- cél: tanulás és szabadidő irányított, szervezett módon,

- aktív tanári segítség,
- kortárs korrepetitor lehetősége (közösségi tanulás).

14.4. IKT alapú tanítás-tanulásszervezés elvei iskolánkban

- Alapelv: egy iskola – egy digitális platform lehetőség szerint
- Cél:
 - A diákok aktív tanulásának támogatása, a tanulási folyamat résztvevőivé váljanak, ne csak passzív befogadók legyenek.
 - A diákok a jövő munkaerőjeként meg tudjanak felelni a támasztott kompetenciaelvárásoknak:
 - a) tudásépítés,
 - b) IKT használat,
 - c) önszabályozás,
 - d) valódi problémák megoldása,
 - e) kollaboráció.
- Eszköz: digitális osztályterem, a pedagógus és a diákjainak digitális tanítást-tanulást támogató rendszere, ennek kerete a Teams.
 - A közösségi együttműködés iskolán, osztálytermen kívüli virtuális színtere (közösségi szocializáció), melyben a tudás létrehozásában a tanár mellett a saját tapasztalatoknak és a társaknak is szerep jut.
 - Kommunikációs csatorna: tanár-diák, diák-diák, tanár-szülő.
 - Digitális felület:
 - digitális tanóra megtartására,
 - a tananyagok megosztására,
 - a tanulási folyamat során elkészült „produktumok” bemutatására (publikáció).
 - Biztosítja, lehetővé teszi:
 - az interaktivitást,
 - a csoporton belüli és a csoportok közötti differenciálást,
 - a csoporttagok együttműködését,
 - a pozitív gondolkodást,
 - a vizualizációt,

- a gamifikációt,
- a csoportmunkát,
- folyamatos visszajelzést, értékelést.

15. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei, programja

Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek szorosan összetartoznak, hisz az élő és élettelen környezettel az ember, az egyén kölcsönhatásban van. Az Alaptörvény szellemiségét követve valljuk, hogy minden állampolgárnak joga van az egészséges környezethez, továbbá ez a jog kiterjed a legmagasabb szintű testi és szellemi egészséghez való jogra.

Az iskola egészségnevelési elvei, feladatai

Az iskola, mint a közösségi nevelésben szerepet játszó, ismeret- és értékadó, értékmeghatározó környezet, kiemelt feladatot kap az egészségtudatos magatartás kialakításában is.

Az egészségnevelés során célunk:

- fejleszteni az egészséggel kapcsolatos egyéni és közösségi érzékenységet,
- kialakítani és fejleszteni az egészséges életmód és életvezetés igényét,
- fejleszteni a saját magunkkal és családjainkkal, társainkkal kapcsolatos felelősségérzetet, hogy tanulóink tudják, az egészség érték, melynek megőrzése egyéni tetteken és választásokon múlik,
- kialakítani a diákokban, hogy az egészség nem cél, hanem – egy optimális egyensúlyi állapot kialakításával, megőrzésével – eszköz a boldogabb és teljesebb életvitel kialakításához,
- legyenek iskolánk és a szülők nevelési elvei az egészségnevelés terén is azonosak, az egészségtudatos életmód kialakításában a szülők partnerként vegyenek részt.

Ehhez olyan környezeti körülmények kialakítása szükséges, melyek elősegítik az egészség feltételeinek létrejöttét.

Az egészségnevelés terén az iskolánk feladata, hogy a diákok testi-lelki-szociális fejlődését biztosítsa. Személyi és tárgyi környezetével elősegítse a gyerekek pozitív beállítódásának, magatartásának, szokásainak kialakulását, és ezáltal hozzá járuljon a diákok egészségi állapotának megőrzéséhez, illetve javításához.

Az egészség és az egészséges élet egymással összefüggő területei:

- a **fizikai egészség**: jelenti testünk működését, testrészeink egészségét;
- a **mentális egészség**: jelenti a pozitív énkép, önértékelés, önkritika, a jóllét pozitív érzetének kialakulását
- az **érzelmi egészség**: jelenti saját érzelmeink kifejezését, kezelését, mások érzéseinek megértését, lelkünk karbantartását
- a **közösségi egészség**: tudjuk, hogyan kell együttélnünk, együttműködnünk közösségünk és a társadalom tagjaival, a családtagjainkkal, barátainkkal és más emberekkel
- az **egyéni egészség**: milyen embernek látjuk magunkat, hogyan fejlődik a személyiségünk.

Ennek érdekében törekszünk arra, hogy diákjainknak bemutassuk az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, melyekben az életkoruknak megfelelő szinten találkozhatnak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel.

Az egészség fenti területeit érintő nevelés keretében az alábbi képességek és készségek fejlesztendők:

- érzelmek kezelése,
- stressz-kezelés,
- önismeret, önbecsülés megerősítése,
- konfliktuskezelés,
- problémamegoldás, döntéshozás,
- kortárs csoport nyomásának kezelése,
- segítségkérés és segítségnyújtás módjának megismerése,
- asszertív kommunikáció,
- elutasítási készségek fejlesztése.

Az egészségkultúra, egészségtudatos magatartás összetevői, amelyekre nevelőmunkánkban kiemelt figyelmet fordítunk:

- az egészséges táplálkozás,
- a rendszeres testmozgás,
- a higiénés magatartás,
- tartózkodás az egészségkárosító anyagok szervezetbe juttatásától,
- a mentális egészség megőrzése, fejlesztése.

Az egészségnevelés céljait megvalósító iskolai területek, tevékenységek, feladatok:

- Az egészséget támogató iskolai környezet kialakítása.
- Tantermek, csoportszobák berendezése, világítása, fűtése.
- Szelektív hulladékgyűjtés, veszélyes hulladék különleges kezelése.
- Drog-, alkohol- és dohányzás elleni prevenció programja.
- Online-tér veszélyei elleni prevenció.
- Aktív testmozgás biztosítása.
- Személyes higiénia, szexuális felvilágosítás és családtervezés programja.
- Családi és kortárs kapcsolatokat fejlesztő program.
- Bullying prevenció.
- Balesetmegelőzési program
 - általános balesetvédelmi helyzetek otthon, iskolában,
 - balesetvédelem szakórákon,
 - biztonságos közlekedés,
 - elsősegélynyújtás oktatása (lásd 2.1.7.2 fejezet).
- Egészséget támogató iskolai napirend. Amire törekszünk:
 - minél arányosabb napi terhelés,
 - szünetekben/óraközi szünetben fontos a levegőztetés, a szabadban eltöltött szünet,
 - minden szünetben kötelező a tanteremben a szellőztetés,
 - a tízórai szünet és ebédszünet rendjének betartása,
 - Gyümölcsnapok, iskola gyümölcs program,
 - ebéd után a napközis tanulók legalább 45 percet töltsenek levegőn, a szabad játék, mozgás mellett lehetőség szerint irányított mozgással is
 - a váltócipő használata, a kényelmes és tiszta ruházat hordása.

Az egészségnevelési program megvalósításához a védőnő, a gyermekorvos, a fogorvos, kozmetikus, ÁNTSZ, Rendőrkapitányság segítségét vesszük igénybe.

16. Az iskola környezeti nevelési elvei, feladatai

A környezeti nevelés a természeti környezet és az emberi társadalom egyensúlyának, harmóniájának megőrzését, fenntartását célozza.

Iskolánkban kiemelt nevelési célként kezeljük a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel kialakítását. Napjainkra a környezeti nevelés tartalma kiszélesedett, benne

prioritást kapott a fenntarthatóság, az ember és az élő földi rendszer jövőjének biztosítása és az ökológiai szemlélet.

Az intézményünkben folyó környezeti nevelés átfogó célja minden korosztályban kialakítani, erősíteni a környezeti nevelés megfogalmazott elveit azért, hogy a felnövekvő nemzedékek képesek legyenek majd tevékenységeikben, döntéseikben azokat alkalmazni és érvényesíteni.

A környezeti nevelés célja:

- Elősegíteni a tanulók környezettudatos magatartásának, a környezetért felelős életvitelének kialakulását.
- Érzelmileg, értelmileg, esztétikailag és erkölcsileg megalapozni a természeti, az épített és társadalmi környezetet és benne az embert tisztelő szokásrendszert.
- Legyenek képesek a környezet sajátosságainak, mennyiségi és minőségi változásainak megismerésére, értékelésére.
- Alakuljon ki bennük a környezeti egyensúlyt és harmóniát biztosító, környezetkímélő életvitel igénye.
- Alakuljanak ki bennük azok a környezet megóvásához szükséges attitűdök, képességek és készségek, amelyek a természeti és a társadalmi környezet harmonikus működésének helyreállítását elősegíthetik.
- Ismerjék meg a környezetet befolyásoló globális és helyi gazdasági és társadalmi folyamatokat.

Az iskolai környezeti nevelés kiemelt feladatai:

- A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - a környezet fogalmával,
 - a földi rendszer egységével,
 - a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
 - a környezetvédelem lehetőségeivel,
 - lakóhelyünk természeti értékeivel,
 - lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival kapcsolatosan.

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásnak feladata.

Az iskolai környezeti nevelés színterei, tevékenységformái:

- Tanórai tevékenységek: az összes tantárgy (kiemelten a környezet- és természetismeret, biológia, kémia, földrajz stb.) tanórai foglalkozása;
- Tanórán kívüli tevékenységek:
 - **Erdei iskolai programok** (lásd 3.12.3 fejezet): élményközpontú, közvetlen tapasztalatszerzésre alapuló tanulás, új tanulási formák megjelenése, a természetre való ráhangolódás és a közösségépítés.
 - **Tanulmányi kirándulások:** nemzeti parkjaink, hagyományos természetközeli életmód és mesterségek (régis falusi sváb kultúra) megismerése.
Évente 4 alkalommal szervezhető osztályonként tanítási napokon iskolán kívüli program.
 - Az erdei iskola és a tanulmányi kirándulások utazási és szállásköltségei a tanulót terhelik. A rászoruló az iskolai alapítványához fordulhat.
 - **Versenyek, vetélkedők:** természettudományi vetélkedő, tanulmányi versenyek, környezetvédelmi vetélkedők, tisztasági verseny,
 - **Hulladék-gyűjtési akciók (kampány):** papírgyűjtés, hasznátruhagyűjtés (SuliZsák),
 - **Jeles napok:** a Víz Világnapja, a Föld Napja, Környezetvédelmi világnap,
 - **Múzeumlátogatások:** Természettudományi Múzeum, Csodák Palotája, állatkerti és botanikus kerti séták,
 - **Ismeretterjesztő előadások** projektnapokon.
- Az iskola környezettudatos működése
 - az iskolai étkeztetés (élelmiszerbiztonság, háztartási zsiradék),
 - az iskolai büfé (az egészséges táplálkozás ismérvei, fogyasztóvédelem),
 - vegyszerek az iskolában (kémia, fizika, biológia szertár veszélyes anyagai, takarítószer, tollak, festékek),
 - tisztaság az iskolában: szemétkesztés iskola, a tanterem tisztántartása,
 - energiagazdálkodás: takarékoskodjunk a vízzel, a villannyal és a fűtéssel, saját és közös értékeink megóvása, takarékoság az idővel.

17. Erdei iskolai programunk

Az erdei iskola lényege:

- iskolán kívüli nevelés- és tanulásszervezési forma
- szorgalmi időszakban, egybefüggően többnapos, külső helyszínen
- a helyszín környezete adta lehetőségekre épít

- motiváló „máshol-lét”, „benneélés” élménye
- közösségi, csoportban történő (szociális) tanulás
- a tanulási helyzetek és a szabadidő (játék) nem válik el élesen
- a közös megismerés élményében való részvételt biztosít
- a tanulók aktív cselekvő, kölcsönösségen alapuló együttműködésére épít
- a tanulók komplexen és integráltan tesznek szert új ismeretekre

Az erdei iskola céljai, feladatai:

- nemcsak az ismeretek bővítése, hanem a meglévők elmélyítése, gyakorlati megerősítése
→ komplex (holisztikus) szemlélet kialakítása
- nevelési feladatai:
 - környezet- és természetvédő szemlélet kialakítása,
 - egészséges életmódra nevelés,
 - közösségi kultúrára nevelés, együttműködési képesség fejlesztése,
 - szintetizálási képesség fejlesztése: rendszerben gondolkodás.

Az erdei iskola helyszínei, résztvevői, ideje:

- helyszínválasztás szempontjai:
 - komplex lehetőségeket biztosítson: az élettelen és élő természeti környezet, a történelmi és kultúrtörténeti értékek együttes megléte,
 - kapcsolódjon a német nemzetiségi népismeret tantárgyi tartalmaihoz.
- résztvevői: iskolánk 1-8. évfolyamos osztályai
- ideje, időtartama: a tanítási év tavaszi félévében, június első két hete, alsó és felső tagozaton max. 5 nap.

Budakeszi, 2026. augusztus 31.

Kőrösi Annamária

igazgató

VIII. A Pedagógiai Program elfogadására vonatkozó záradékok

Legitimáció

1. A nevelőtestület elfogadó nyilatkozata

A Budakeszi Német Nemzetiségi Általános Iskola nevelőtestülete az intézmény pedagógiai programjának módosítását a mai napon megtartott nevelőtestületi értekezletén elfogadta.

Budakeszi, 2026. 08. 24.

iskolaigazgató

a nevelőtestület képviselőjében

2. A diákönkormányzat véleményezési nyilatkozata

A Budakeszi Német Nemzetiségi Általános Iskola Diákönkormányzata az intézmény pedagógiai programjának módosításával kapcsolatos véleményezési jogát gyakorolta.

Budakeszi, 2026. 09. 10.

a diákönkormányzat vezetője

3. A Budakeszi Német Nemzetiségi Általános Iskola Szülői Szervezete az intézmény pedagógiai programjának módosításával kapcsolatos véleményezési jogát gyakorolta.

Budakeszi, 2026. 09. 22.

a szülői munkaközösség vezetője

4. Budakeszi Város Német Önkormányzata, mint a Budakeszi Német Nemzetiségi Általános Iskola fenntartója az intézmény pedagógiai programjának módosításával kapcsolatos egyetértési jogát gyakorolta, az abból a jogszabályi előírásokon felül rá háruló többletkötelezettségeket vállalja.

Budakeszi, 2026. 08. 27.

a fenntartó képviselője

IX. Megismerési nyilatkozat

A Budakeszi Német Nemzetiségi Általános Iskola Pedagógiai Programjában foglaltakat megismertem. Tudomásul veszem, hogy az abban leírtakat a munkám során köteles vagyok betartatni.

Név	Beosztás	Dátum	Aláírás
Baginé Kenderesi Andrea	TANÁR	2026 AUG 28.	
Bihari Zsolt	TANÁR	2026 AUG 28.	
Bitter Niké Judit	TANÁR	2026 AUG 28.	
Bosnyák Dorottya	ISK. PSI	2026 AUG 28.	
Bujtor Ildikó Éva	TANÁR - TANÍTÓ	2026 AUG 23.	
Dezsényi Annamária	gyógypedagógus	2026 AUG 23.	
Farkas Pálné	tanító	2026 AUG 23.	
Fehér Anikó	tanár	2026 AUG 23.	
Fürlingerné Bereczki Judit	tanár	2026 AUG 23.	
Ganyecz Györgyné	tanító	2026 AUG 23.	
Gerelyné Kerecsényi Márta	Tanár	2026 AUG 23.	
Hargitai Helga	tanár	2026 AUG 23.	
Horti Fruzsina	tanító	2026 AUG 28.	
Huberné Kiss Éva	tanító / tanár	2026 AUG 28.	
Illiszné Kauczky Krisztina	tanító	2026 AUG 28.	
Kalmár Lilla	ig. h.	2026 AUG 28.	
Kemény Blanka	tanító	2026 AUG 23.	
Kimmel Krisztina Éva	TANÁR	2026 AUG 23.	
Kiss Brigitta	tanító	2026 AUG 23.	
Dr. Kotmayerné Egyed Anna	tanító	2026 AUG 23.	
Kovácsné Koleszár Zsófia	tanító	2026 AUG 23.	

Megismerési nyilatkozat

A Budakeszi Német Nemzetiségi Általános Iskola **Pedagógiai Programjában foglaltakat megismertem.** Tudomásul veszem, hogy az abban leírtakat a munkám során köteles vagyok betartatni.

Név	Beosztás	Dátum	Aláírás
Kőrösi Virginia	tanító	2026 AUG 28.	
Kundrák Csilla	tanító tanár	2026 AUG 28.	
Lázár Katalin	tanár	2026 AUG 28.	
Marosi Borbála	tanár	2026 AUG 28.	
Martin Andrea	igk.	2026 AUG 28.	
Molnárné Rumpl Melinda	tanító	2026 AUG 28.	
Nagyné Tischler Krisztina	tanító	2026 AUG 28.	
Rácz-Vincze Melinda	tanár	2026 AUG 28.	
Szemerekiné Nagy Ágnes	tanár	2026 AUG 28.	
Szilágyi Orsolya	tanító	2026 AUG 28.	
Takáts Beáta Erzsébet	Tanár	2026 AUG 28.	
Tarkovác Edina	tanár, tanító	2026 AUG 28.	
Tomajága Emese	tanító	2026 AUG 28.	
Tóth Dorina	tanár	2026 AUG 28.	
Tóth Judit Ágnes	tanító	2026 AUG 28.	
Vigassy-Bruckner Dóra	tanító	2026 AUG 28.	